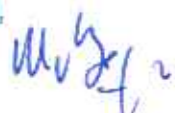

Gemeente De Marne

Bestemmingsplan Leens - Natuurdoecentrum

Goedgekeurd door G.S. van Groningen
d.d. 24/5/06, nr. 06/5779, RRB.
Namens hen:
K. Keegstra
Hoofd Afdeling Ruimtelijke Plannen

Behoort bij besluit van de Raad
d.d. 14-3-2006 nr. 7
Mij bekend,
de griffier,

**Bestemmingsplan Leens
- Natuurdoecentrum**

Code 04-99-60 / 14-03-06

4

4

4

1

4

11

4

()

Q

5

5

 ξ

C

①

Q14

References

On

400

43

(

4

f.

2

C

1

1

1

1

TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Leeswijzer	1
2. HET INITIATIEF, PLANOLOGISCH BEZIEN	2
2. 1. Het bouwplan: ruimtebehoefte	2
2. 2. Locatie	2
2. 3. Toets aan het vigerend bestemmingsplan	6
3. BELEIDSKADER	7
3. 1. Rijksbeleid	7
3. 2. Provinciaal beleid	7
4. PLANUITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN	9
4. 1. Principo-uitspraak over de herplaatsing	9
4. 2. Randvoorwaarden en relatie met milieu- en waterbeleid	9
4. 3. Afstemming wolstandsbeleid	11
4. 4. Uitgangspunten bestemmingsplan	11
5. DE REGELING	16
5. 1. Het juridische systeem	16
5. 2. Planbegrenzing	16
5. 3. Toelichting op de bestemmingen	16
6. UITVOERBAARHEID	18
6. 1. Algemeen	18
6. 2. Economische uitvoerbaarheid	18
6. 3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid (Inspraak)	18
7. INSPRAAK EN OVERLEG	19
7. 1. Overleg artikel 10 Besluit Ruimtelijke Ordening	19
7. 2. Inspraak	21

BIJLAGEN

<u>Bijlage 1</u>	Ecologisch onderzoek
<u>Bijlage 2</u>	Archeologisch onderzoek
<u>Bijlage 3</u>	Overleg- en inspraakreacties

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

Dit bestemmingsplan geeft de planologische basis voor de vestiging van een natuurdoecentrum aan de oostzijde van de kern Leens in de gemeente De Marne.

Het gaat hier om de planologische regeling voor de verplaatsing van het centrum, zoals dat vanouds in de kern van Leens zelf was gevestigd.

De huidige locatie aan de Valge 12 te Leens biedt onvoldoende mogelijkheden voor de realisering van de nieuwbouwplannen van de Stichting. Deze zijn noodzakelijk ten behoeve van een optimale publiekfunctie en het beter ruimte bieden aan de verschillende onderdelen van het centrum.

Recent is door het gemeentebestuur een principestandpunt ingenomen waarbij vestiging op een locatie aan de oostzijde van de kern Leens als aanvaardbaar is aangemerkt. Het gaat hier om de locatie van een voormalige camping.

In het licht van vorenstaande is in 2004 medewerking gegeven aan de realisering van een tijdelijk onderkomen op de locatie aan de Wierde, vooruitlopend op een planologische regeling voor het hele terrein.

Vanwege de strijdigheid met het huidige *Bestemmingsplan Loons Buitengebied (1996)* wordt met deze partiële herziening de planologische basis gelegd voor de definitieve verplaatsing.

1. 2. Leeswijzer

Na deze inleiding komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- In het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 2) wordt een omschrijving van het voorgenomen initiatief gegeven en wordt de afweging van de locatie beschreven.
- In hoofdstuk 3 komt het relevante beleidskader aan de orde. Daarbij wordt ingegaan op het rijks- en provinciaal beleid.
- de planuitgangspunten en de randvoorwaarden vanwege de effecten op de omgeving komen in hoofdstuk 4 aan de orde.
- hoofdstuk 5 bevat een toelichting op de juridische regeling.
- In hoofdstuk 6 wordt de economische uitvoerbaarheid en de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project omschreven.
- In hoofdstuk 7 is een verantwoording gegeven van de gehouden inspraak en het gevoerde overleg.

2. HET INITIATIEF, PLANOLOGISCH BEZIEN

2. 1. Het bouwplan: ruimtebehoefte

De vestiging van het natuurdoecentrum (ook wel te omschrijven als: een natuur- en milieueducatiecentrum), die met dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt, wil ontwikkelingsruimte geven aan de verschillende onderdelen van het centrum: de educatie- en expositiefunctie, de dierenverblijven en ruimte voor beheer en onderhoud.

De nieuwbouwplannen van de Stichting ALAE te Leens bestaan uit de bouw van een entregebouw (met balie, winkeltje en bijbehorende horeca) en een expositiegebouw. Naast deze ruimtes wordt voorzien in de plaatsing van enkele dierenverblijven.

De bruto bebouwde oppervlakte van het entregebouw zal circa 160 m² bedragen, terwijl voor de expositie/educatiefuncties circa 600 m² worden gereserveerd. Op het terrein staan reeds een bestaand woonhuis, te gebruiken als dienstwoning.

2. 2. Locatie

De locatiekeuze voor de plannen van de Stichting ALAE dient geplaatst te worden binnen het ruimtelijk beleid voor Leens, zoals in hoofdlijnen neergelegd in het *Woonplan De Marne* (2002) en de *Ontwikkelingsvisie Leens* (2004).

In het kader van de daarin voorgestane woningbouwontwikkeling Leens-Oost, hebben enkele private partijen aangegeven plannen voor woningbouw aan deze zijde van Leens te willen ontwikkelen, dit overeenkomstig de gemeentelijke visie.

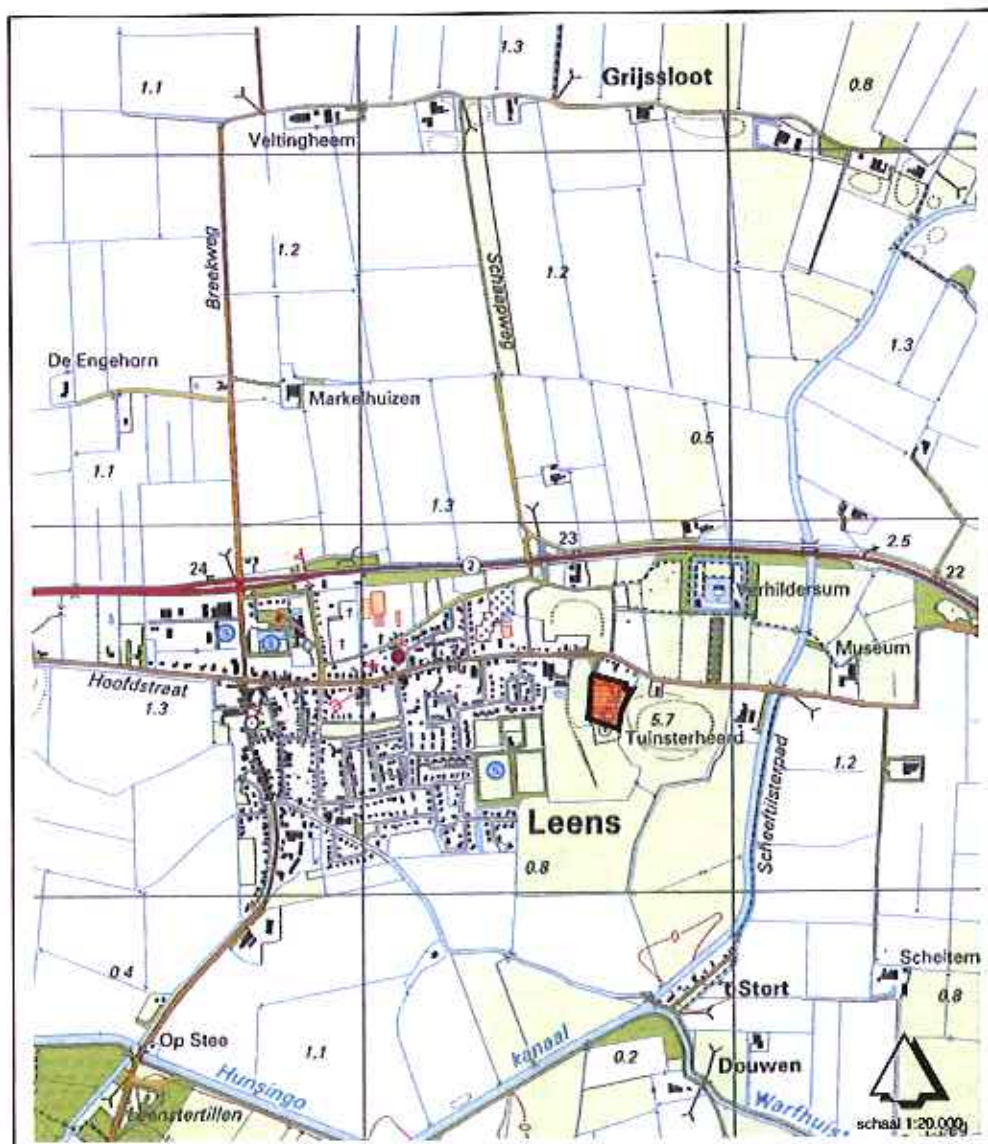
Tegelijkertijd heeft het gemeentebestuur zich positief uitgesproken over een mogelijke verplaatsing van enkele bedrijven in Leens om daarmee voor die bedrijven spelende knelpunten op te lossen. Eén van die knelpunten betrof de verplaatsing van het Natuurdoecentrum naar een grotere locatie. De huidige locatie van de Stichting ligt aan de Valge 12 in de bebouwde kom van Leens. Er is behoefte aan een ruimere locatie om de continuïteit naar de toekomst te waarborgen. De huidige locatie ligt temidden van bestaande woonbebouwing, hetgeen voor een verdere ontwikkeling geen goede oplossing biedt. Deze heeft betrekking op de noodzakelijke ontwikkelingsruimte voor de bebouwing, de ontsluiting en het parkeren.

In samenhang met de ontwikkeling van Leens-Oost is de gedachte naar voren gekomen het Natuurdoecentrum te verplaatsen naar het campingterrein. Dat terrein was tot voor enige tijd als kampeerterrein in gebruik. Aan de zuidzijde staat nog een zestal recreatiewoningen.

Het aldus vestigen van het Natuurdoecentrum dient in samenhang met een zódanige ontwikkeling van de woningbouw plaats te vinden, dat ten behoeve hiervan (en ter compensatie van het aanvankelijk voor wonen bedoelde campingterrein) de ijsbaan ingebracht zou dienen te worden. Uitgangspunt is de ijsbaanfunctie elders voldoende te compenseren.

Eén en ander heeft geleid tot:

- een intentieovereenkomst tussen gemeente De Marne en private partijen (mei 2004), waarbij het ijsbaanterrein aan private partijen is overgedragen (ten behoeve van een nader vast stellen woningbouwontwikkeling);
- een overdracht van het kampeerterrein aan de Stichting ALAE voor de vestiging van het Natuurdoecentrum.

Figuur 1. Ligging nieuwe locatie

Toetsing van de locatie van de Stichting ALAE aan de relevante planologische aspecten geeft het volgende beeld:

1. landschap en cultuurhistorie;
2. ecologische kwetsbaarheid;
3. agrarische geschiktheid;
4. relatie bewoning;
5. milieu en water;
6. verkeer.

Ad 1. Landschap en cultuurhistorie

De voorgenomen locatie ligt in een gebied dat te kenmerken is als een wierdenlandschap. De hoofdstructuur van het landschap in dit deel van de provincie wordt gevormd door wierdenederzettingen, gelegen op oude kwelderruggen. Het wierdelandschap kent een grote openheid in een onregelmatige blokverkeveling.

Belangrijke landschapskenmerken zijn:

- de aanwezigheid van wierden;
- de ligging van natuurlijke waterlopen, zoals maren;
- cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zoals borgen en kerken;
- het voorkomen van trekvaarten;
- de ligging van borg-, klooster- en vestingterreinen.

Grenzend aan het plangebied komen eveneens wierden voor. Het plangebied zelf ligt buiten de aanwezige wierden die oostelijk en noordelijk ervan liggen.

Aan de buitenzijden van het perceel, oorspronkelijk kampeerterrein, is op perceelscheidingen beplanting in de vorm van houtsingels aanwezig.

Binnen het plangebied zelf is geen sprake van cultuurhistorisch waardevolle elementen, terwijl er ook geen archeologische monumenten binnen het gebied voorkomen.

De nieuwe locatie ligt volgens de *Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2001)* voor de provincie Groningen in een terrein met een lage tot middelhoge archeologische verwachting. Dit betekent dat de kans op een aanwezigheid en het verstoren van archeologische objecten relatief klein is. Uit inmiddels uitgevoerd inventariserend archeologisch veldonderzoek¹⁾ is geconcludeerd dat de bovenlaag van de grond een grotendeels verstoord profiel laat zien. In de boringen is geen wierdepakket (met ophogingen of cultuurlagen) aangetroffen. Op basis van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat de kans op aanwezigheid van onverstoorde archeologische grondsporen in de bovengrond klein is. De bodem is tot 80-180 cm onder het maaiveld verstoord, terwijl de toekomstige verstoring maximaal 60 cm voor een funderingsstrook zal bedragen.

Resumerend wordt vastgesteld dat beschermde c.q. beperkende maatregelen in het plangebied wetenschappelijk niet verdedigbaar zijn.

¹⁾ Leens, Natuureducatie Centrum, Een inventariserend Archeologisch Veldonderzoek, Archeologisch onderzoeks- en adviesbureau De Steekproef, Zuidhorn, oktober 2004.

Ad 2. Ecologische kwetsbaarheid

Het plangebied maakte tot voor enige tijd deel uit van een kampoortereen met een relatief intensief gebruik.

Voor wat betreft de gebiedsbescherming is het plangebied niet gelegen binnen de nationale of provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Het plangebied ligt ook niet of nabij een Vogel- of Habitatrichtlijngebied.

Wat betreft de soortbescherming is met de inwerkingtreding van de Flora- en Faunawet (april 2002) voorzien in een bescherming van een groot aantal inheemse dieren- en plantensoorten. De wet wil schadelijke handelingen voor deze soorten voorkomen door middel van de volgende maatregelen:

- verbod op handelingen die de instandhouding van de in het wild levende planten en dieren in gevaar kan brengen;
- kleine objecten of terreinen waarvan een of meerdere soorten van belang kunnen zijn, kunnen door de provincie worden aangewezen als beschermde leefomgeving;
- bescherming van soorten die voorkomen op de "Rode Lijst".

Voorts wordt nog gewozen op het Besluit van 10-09-04, houdende wijziging van een aantal AmvB's in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet, Stb. 2004, nummer 501. Op grond daarvan wordt voor een aantal algemene soorten automatisch vrijstelling verkregen

In het plangebied is ecologisch onderzoek² verricht.

Er zijn in het plangebied geen beschermde of bedreigde plantensoorten vastgesteld. Wel komt er een aantal (algemeen) beschermde diersoorten voor. Met name de randbeplanting functioneert vermoedelijk als verbindende schakel tussen het ten noorden van het plangebied gelegen gebied rond Verhildorsum en het zuiden van het plangebied gelegen open agrarisch gebied. Deze beplanting dient vanuit ecologisch oogpunt gehandhaafd te blijven; de randen kunnen daarmee blijven functioneren als verblijfplaats en corridor voor inheemse fauna.

De plannen van de Stichting gaan uit van het zo min mogelijk verwijderen van bestaande beplanting en het uitvoeren van werkzaamheden aan watergangen. Het onderzoek concludeert dan ook dat eventueel optredende schade beperkt is, omdat de werkzaamheden kleinschalig en gefaseerd plaatsvinden. Aanwezige populaties lopen geen gevaar en kunnen tijdens de bouwwerkzaamheden blijvend op het terrein aanwezig zijn. Voor vleermuizen worden de verbodsbepalingen niet overtreden, doordat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Verder moet bij de uitvoering van het plan rekening worden gehouden met en aantal uitvoeringseisen. Het onderzoek is in bijlage 1 bijgevoegd.

Ad 3. Relatie bewoning

De beoogde locatie ligt in een gebied waar geen sprake is van woningen. De dichtstbijzijnde burgerwoningen liggen aan De Wierde (op circa 25 m en meer).

²⁾ Flora en Fauna onderzoek 'Insectenwereld' te Loens, Tonckens Ecologie Groningen, februari 2005.

Van belang is voorts de toetsing aan de voorgenomen woningbouwontwikkeling Leens-Oost (reeds globaal opgenomen in de Ontwikkelingsvisie Leens (zoals vastgesteld op 23 maart 2004).

Bij de ontwikkeling van de woningbouwplannen en die van de Stichting zijn in milieuplanologisch zin de richtlijnen uit de brochure *Bedrijven en Milieuzonering* van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten uitgangspunt. Daarnaast worden meer specifieke randvoorwaarden in het kader van de milieuvergunning gesteld. Zie ook hoofdstuk 4.2.

Ad 5. Milieu en water

De relatie van het ruimtelijk beleid met het milieu- en waterbeleid vormt tezamen het omgevingsbeleid. In hoofdstuk 4.2. wordt daarop apart ingegaan en worden randvoorwaarden vanuit milieu- en waterbeleid weergegeven.

Ad 6. Vorkeer

De ontsluiting van De Stichting Natuurdoecentrum zal plaatsvinden via de Wierde. Dit is een lokale weg die voldoende geschikt is voor de ontsluiting van het centrum.

Randvoorwaarde is verder het opnemen van voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein. Zie voor de uitwerking hoofdstuk 4.4.

Er wordt uitgegaan van een 30-tal parkeerplaatsen op het terrein van de Stichting. Een zodanige reservering voor parkeergelegenheid is gewenst om te voorkomen dat bezoekers in de nieuwe woonbuurt gaan parkeren.

Wat betreft het busverkeer gaat de gemeente ervan uit, dat dit niet het gebied zelf ingaat. Er wordt van uitgegaan, dat er aan de Wierde een instap- en uitstapplaats komt. Zo'n opstelplaats van de bus ligt buiten dit bestemmingsplangebied. Zie ook hoofdstuk 4.4.3.

2. 3. Toets aan het vigerend bestemmingsplan

De nieuwe locatie is gelegen binnen het Bestemmingsplan *Buitengebied Leens* dat door de gemeenteraad is vastgesteld op 25 april 1995 en dat bij besluit van 28 november 1995 (nr. 9619, Afd.RR) door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd. De locatie was daarin bestemd als "Kampeerterrein", overeenkomstig het toenmalige gebruik.

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

Nieuw rijksbeleid is opgenomen in de Nota Ruimte (2004). De nota is op 17 januari 2005 in de Tweede Kamer behandeld. Definitieve vaststelling vindt plaats na behandeling van een aantal wijzigingsvoorstellen. Aansluitend zijn in maart 2005 nog een aantal wijzigingsvoorstellen aan de orde geweest, waarna de Tweede Kamer met de Nota heeft ingestemd. Er zijn voor het plangebied geen directe consequenties.

In de Nota Ruimte is het gebied Middag-Humsterland in het noordwesten van Groningen als Nationaal landschap aangewezen. Nationale landschappen zijn in de Nota Ruimte omschreven als gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten moeten hier behouden blijven, duurzaam beheerd en waar mogelijk worden versterkt. In samenhang hiermee zal de toeristisch-recreatieve betekenis moeten toenemen. Daarom is 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt van het ruimtelijk beleid. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het algemeen mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden. De Nota Ruimte gaat verder in op een aantal functionele ontwikkelingen binnen Nationale Landschappen. Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid voor nationale landschappen en nemen dat op in hun streekplannen. Als kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Middag Humsterland noemt de Nota Ruimte:

- het reliëf gevormd door terpen, kwelderruggen en dijken;
- het onregelmatige blokverkevelingspatroon;
- de grote mate van openheid.

De provincie Groningen heeft wat dat laatste betreft in haar overlegbrief opgemerkt dat het gebied dat naar verwachting begrensd zal worden binnen de oude dijken ligt, globaal ten noorden van het Van Starckenborghkanaal en ten zuiden van het Reitdiep. Loens ligt daar buiten.

3. 2. Provinciaal beleid

De provincie Groningen heeft op 14 december 2000 het *Provinciaal Omgevingsplan "Koersen op karakter"* vastgesteld. Hierin wordt tevens het provinciaal beleid weergegeven met betrekking tot de intensieve veehouderij. De voorgenomen locatie ligt ruim gezien in een gebied dat op de functiekaart van het POP is aangeduid als "landbouw" zonder specifieke aanduidingen. In gebieden met deze aanduiding is sprake van gebieden met een agrarische hoofdfunctie. Handhaving en verbetering van de productieomstandigheden voor de landbouw staat in deze gebieden voorop.

Onder meer worden de mogelijkheden voor recreatief medegebruik in deze gebieden bevorderd, voor zover daaruit geen onnodige beperkingen voor het agrarisch gebruik voortvloeien.

Op de POP-kaart "milieu" worden de wierden ten oosten van Leens aangegeven; boschering dient voorop te staan.

Verder is er ter uitwerking van het POP de *Gebiedsuitwerking en het Regioprogramma 2003/2004, Richting Noord-Groningen* gemaakt. Daarin wordt het Lauwersmeergebied met omgeving als een bijzonder gebied aangemerkt als watersportgebied en oud cultuurlandschap.

Zowel het gebied zelf, als de omliggende kernen zouden nieuwe toeristische producten en nieuwe doelgroepen moeten aanboren. Het voorliggende plan past in gedachte van deze POP-uitwerking.

4. PLANUITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN

4. 1. Principe-uitspraak over de herplaatsing

Naar aanleiding van het principeverzoek van de Stichting ALAE, zoals in hoofdstuk 2 beschreven, heeft het gemeentebestuur in beginsel een positief standpunt ingenomen. Dit gelet op de verbeterde ligging ten opzichte van de huidige locatie en met inachtneming van randvoorwaarden aangaande milieu, verkeer en planologie.

Medewerking wordt voorts aanvaardbaar geacht uitgaande van een voldoende

landschappelijke inpasbaarheid van de locatie en uitgaande van het passend zijn in relatie tot de bestaande en nieuwe functies in de omgeving.

Bij dit laatste gaat het met name om een goede afstemming op de plannen voor woningbouw

4. 2. Randvoorwaarden en relatie met milieu- en waterbeleid

Vanuit de aard van een bestemmingsplan (een toelatingsplan) kunnen geen maatregelen worden voorgeschreven. Bij het toelaten kunnen bepaalde voorwaarden worden gesteld ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Daarom is een goede afstemming tussen het ruimtelijk beleid (i.c. het bestemmingsplan) en beleidsinstrumenten op basis van andere wetgeving van groot belang.

Met name de afstemming op milieu- en waterbeleid is van belang. Daarom wordt onderstaand ingegaan op de vraag in hoeverre de effecten anders dan met het bestemmingsplan kunnen worden geregeld.

4.2.1. Milieu

Naast de milieuplanologische afweging is de milieuvergunning is van essentieel belang. Het volgende wordt opgemerkt.

In milieuplanologische zin wordt bij de mogelijke wederzijdse beïnvloeding van bedrijfsfuncties en 'gevoelige' functies als het wonen, getoetst aan de hand van de richtlijnen *Bedrijven en Milieuzonering* (1999) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Bedrijven en andere bijzondere functies worden daarin gerangschikt naar hun effecten op het milieu, oplopend van categorie 1 (meest lichte bedrijven) tot en met categorie 6 (bedrijven met de meeste milieubelasting).

De specifieke functie die met dit bestemmingsplan wordt geregeld, betreft een natuur- en milieueducatiecentrum. Volgens de richtlijnen van de VNG wordt zo'n functie als een categorie 2-inrichting aangemerkt, inrichtingen die aan de rand van een woongebied inpasbaar zijn. Hiervoor wordt een grootste afstand van 30 m tot gevoelige functies aangehouden. Van de richtlijnen kan alleen worden afgeweken als de concrete situatie een afwijking van de algemene normstelling rechtvaardigt, bijvoorbeeld door de specifieke activiteit en/of door te treffen maatregelen.

Voor de vestiging van het natuurdoecentrum is zowel de afstand tot de bestaande woningen aan de Wierde van belang, als tot de geprojecteerde woonbebouwing die op de locatie Leens-Oost worden voorzien.

De bestaande woningen Wierde voldoen over het algemeen aan de richtlijnafstand van 30 m; voor de twee meest oostelijke woningen aan de Wierde (nrs 27 en 29) geldt vanaf de grens van het bestemmingsplan tot de achtergevel van de woningen een afstand van ± 22 tot 25 m.

In de concrete situatie wordt dat aanvaardbaar geacht gelet op het feit dat aan de noordrand van het terrein van de Stichting geen milieuhinderlijke functies worden voorzien. Bovendien wordt eerst nog uitgegaan van een afschermende strook beplanting die daarnaast zorgt voor een visuele afscherming. Per saldo wordt aan de richtlijnafstand voldaan.

Wat betreft de ontworpen woningen op de locatie Leens-Oost is de gemeente in samenwerking met private partijen bezig met het ontwikkelen van plannen op het voormalige ijsbaanterrein en zuidelijk daaraan grenzende gronden. Bij het ontwerp van de woonbebouwing wordt rekening gehouden met een minimum afstand van 30 m. Deze afstand is planologisch gegarandeerd door het opnemen van een groenbestemming in het voorliggende bestemmingsplan. Overigens zal het grootste deel van de nieuwe woonbebouwing op veel grotere afstand liggen. Bovendien wordt aan de westzijde van het terrein van het natuurdoecentrum voorzien in een groene afscheiding in de vorm van bosschages. Daarmee wordt ook visuele hinder zoveel mogelijk beperkt. Zie ook figuur 2.

Naast de milieu-planologische invalshoek kan gewezen worden op de specifieke aspecten die in het kader van de milieuvergunning worden geregeld. Nadat in 2004 een milieuvergunning was verleend, wordt vanwege wijzigingen in de situering van gebouwen een wijzigingsprocedure gevolgd.

Aangaande het aspect van luchtkwaliteit zijn er, gelet op de ligging van het terrein en de (bescheiden) verkeersfunctie van de doorgaande weg, geen bijzonderheden aan de orde.

Vanuit oogpunt van externe veiligheid zijn er geen risicovolle inrichtingen in nabijheid.

4.2.2. Water

Het opnemen van de watertoets is een verplicht onderdeel in bestemmingsplannen (per 1 november 2003). In dit verband het volgende.

De Wet op de waterhuishouding geeft aan dat de provincie een waterhuishoudingsplan vast dient te stellen waarin de hoofdlijnen van het waterhuishoudkundig beleid zijn opgenomen.

De provincie Groningen heeft het waterhuishoudingsplan geïntegreerd in het POP-Groningen. Aangaande de functietoekenning van het watersysteem geeft het POP-Groningen een typering aan het grond- en oppervlaktewater. Voor de verschillende functies zijn in het POP kwaliteitsnormen vastgesteld. Waterschappen hebben op grond van de Wet op de Waterhuishouding een belangrijke taak met betrekking tot het waterbeheer gekregen. In de waterbeheersplannen dienen zij functies aan het water te geven. Daarbij dienen zij tevens voor afstemming te zorgen met het ruimtelijk beleid.

De gemeente De Marne valt in het werkgebied van het waterschap Noorderzijvest. De gemeenschappelijke waterschappen in Noord-Nederland werken met een waterkansenkaart. De gemeente stelt in overleg met het waterschap de consequenties van dit bestemmingsplan aan de orde.

Aan de waterhuishoudkundige eis van voldoende waterbergend vermogen zal worden voldaan: ter compensatie van het te verhard oppervlak zal ten minste 10% open water worden gerealiseerd. Dit gebeurt in de vorm van een aan te leggen vijver/waterpartij aan de noordzijde van het terrein (zie ook figuur 2) die verbonden wordt met kavelsloten in de nabijheid. Naast het rekening houden met de waterhuishoudkundige eis, wordt deze waterpartij tevens ingepast in de totale terreininrichting.

Positief op de waterafvoer werken verder de terreininrichting (met veel groenaanleg en daardoor met goede mogelijkheden voor infiltratie) en de uitvoering van de bebouwing (waarin onder meer gedacht wordt aan de realisatie van rieten daken). Deze maatregelen zorgen ervoor de afvoer van water te vertragen, dan wel het te infiltreren.

Aangaande het aspect van de waterkwaliteit wordt het bedrijfsafvalwater via een bedrijfsrioleringsstelsel afgevoerd naar het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Het waterschap gaat er op grond van de Keur van uit dat ten opzichte van hoofdwatgangen er minimaal 5 m vanuit de insteek gebouwd dient te worden. Aan de oostzijde van het plangebied ligt een watergang, maar deze ligt op ruim voldoende afstand.

Voorts moet dan bij het waterschap een ontheffing van de keur worden gevraagd. In het bestemmingsplan (c.q. uitvoering) wordt daar voor zover nodig rekening mee gehouden.

Conclusie: ten aanzien van het water wordt bij de voorgenomen ontwikkeling rekening gehouden met de randvoorwaarden vanuit het waterbeleid. Noodzakelijke voorzieningen laat het bestemmingsplan toe; de overige aspecten aangaande bodem en grondwater worden geëffectueerd door middel van de milieuvergunning (door de gemeente verleend) en de lozingsvergunning (via het waterschap). Zie ook eerder in deze paragraaf.

4. 3. Afstemming welstandsbeleid

Wat betreft de afstemming op het welstandsbeleid is het overleg met Libau (welstands- en monumentenzorg Groningen) gestart. De voorlopige plannen zijn in hoofdzaak niet strijdig met de redelijke eisen van welstand (brief 19 januari 2005). De gemeente toetst de bouwplannen van de Stichting op grond van de *Welstandsnota De Marne (2004)*. Het bestemmingsplan bevat een afstemmingsregeling.

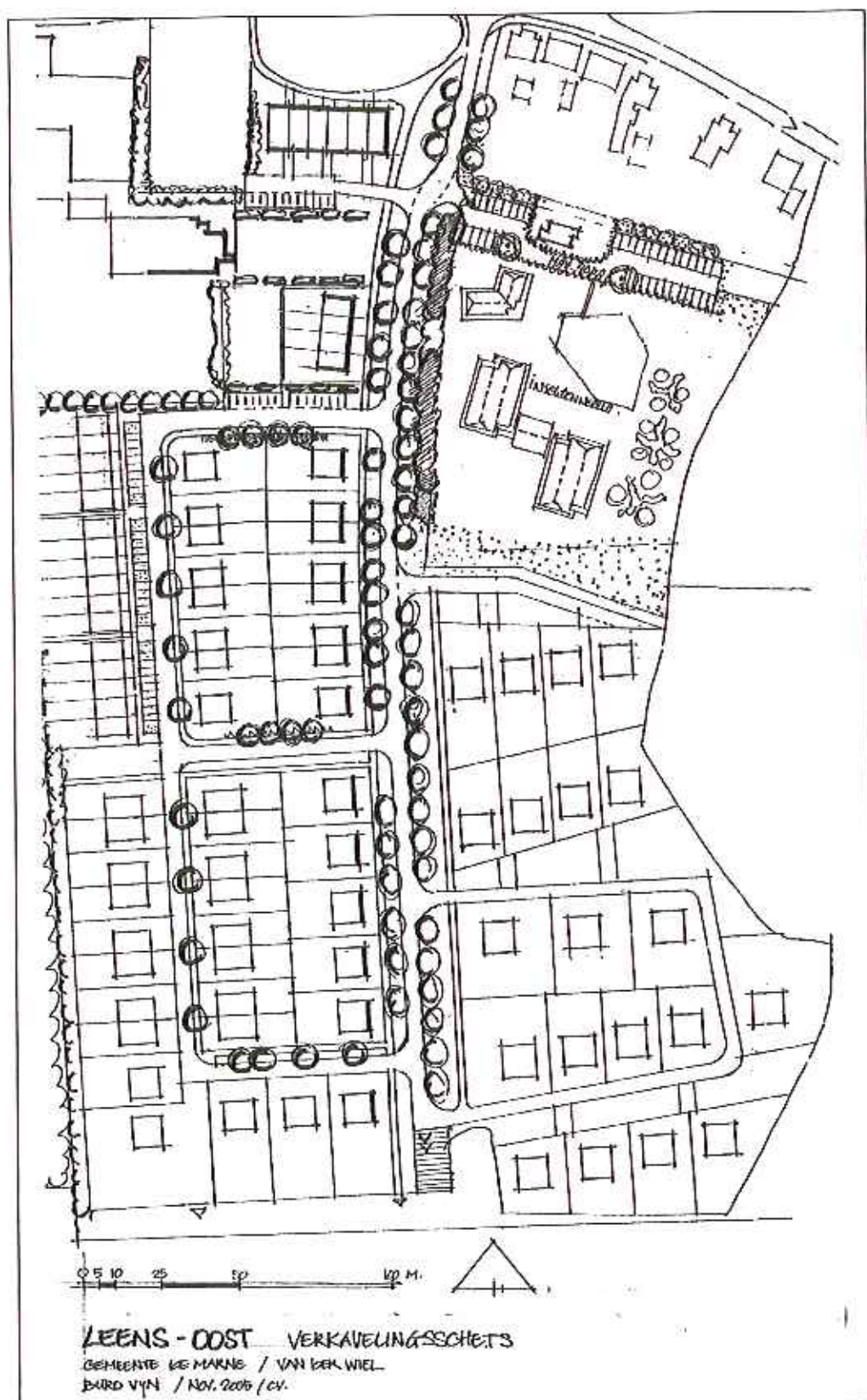
4. 4. Uitgangspunten bestemmingsplan

Algemeen uitgangspunt is dat, gelet op het programma en de randvoorwaarden, het bestemmingsplan de ruimte moet bieden voor de vestiging van het Natuurdoecentrum aan de Wierde.

4.4.1. Het op goede wijze ruimte bieden aan het Natuurdoecentrum

Voor de stedenbouwkundige indeling van het terrein zijn als randvoorwaarden gebruikt:

- ruimte bieden voor een optimaal functioneren van het centrum in een goede ruimtelijke setting;
- zorgen voor een goede afstemming op de voorgenomen ontwikkeling van de woningbouw in Leons-Oost, zowel vanuit oogpunt van ruimtelijke kwaliteit als milieuplanologisch.
Voor een goede ruimtelijke kwaliteit dient, daar waar de (toekomstige) woonbebouwing georiënteerd is op het terrein van de Stichting, er sprake te zijn van een aantrekkelijk en goed oriëntatie. Weliswaar is er sprake van een groenafschieding, óók aan deze zijde, maar dat neemt niet weg dat een zonering van de activiteiten van belang is. Dit gebeurt zodanig dat de dierenverblijven zoveel mogelijk op het oostelijk deel een plaats krijgen en de educatie- en expositieruimtes e.d. aan de westzijde gesitueerd zijn. In die hoofdindeling past ook, dat het bouwwerk dat in 2004 met een tijdelijke vergunning is geplaatst, met-tertijd een locatie elders op het terrein krijgt.
De beschreven hoofdindeling verdient zowel milieuplanologisch als ruimtelijk de voorkeur.
- zorgen voor een goede landschappelijke inpassing (zie 4.4.2)
Naast inpassing van randbeplanting (zie hoofdstuk 4.4.2.) worden op de bestemmingsplankaart de bouw mogelijkheden zodanig geregeld, dat er ruime zichtmogelijkheden op de oostelijk gelegen wierde blijven; (de plankarta geeft onderbroken bouwvlakken).
- zorgen voor een veilige, logische en goede ontsluiting met voldoende parkeren op eigen erf (zie 4.4.3.).

Figuur 2. Stedebouwkundige inpassing Natuurdoecentrum

4.4.2. Landschappelijke inpassing

Ten aanzien van de landschappelijke inpassing gelden als uitgangspunten:

- inpassing bestaande beplanting rond het terrein met name aan de noord- en westzijde;
- aan de oostzijde daarentegen het maken van zichtlijnen richting de wierde, met behoud van de aanwezige bomenrij (knotwilgen);
- het creëren van voldoende open water, zowel vanuit ruimtelijk oogpunt, als vanwege de compensatie van verhard oppervlakte.

4.4.3. Verkeer en parkeren

Uitgangspunt is een zelfstandige ontsluiting van het terrein, waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande ontsluiting vanaf de Wierde, van waaraf het terrein van het centrum na ruim 50 m te bereiken is. Een menging met verkeer van de uitbreiding wordt dus zoveel mogelijk voorkomen.

Wat het parkeren betreft is gemeentelijk uitgangspunt om minimaal een 30-tal parkeerplaatsen op het terrein te realiseren. Daarbij is overwogen het verwachte aantal bezoekers, alsmede de spreiding daarvan over de seizoenen. In parkeerruimte wordt voorzien nabij de toegang van het terrein, alsmede op de strook naast de dienstwoning, eveneens op de noordzijde van het terrein.

Ten aanzien van deze parkeercapaciteit is op basis van de door de Stichting ALAE verwachte bezoekerscapaciteit het volgende op te merken. De Stichting heeft een onderscheid gemaakt tussen de verwachte bezoekersaantallen in de zomermaanden (circa 12 weken) en buiten het seizoen (circa 40 weken).

in het seizoen:

Gemiddeld aantal bezoekers per dag: circa 200, met een piek tussen 11.00 en 16.00 uur. De verblijftijd is circa 4 uur en het aantal gelijktijdige bezoekers wordt op circa 100 bezoekers geraamd. Van dit aantal komt circa 80% met de auto, hetgeen bij een gemiddelde bezetting van drie mensen per auto in een aantal van circa 26-27 auto's per dag resulteert. De opgenomen parkeercapaciteit van 30 parkeerplaatsen biedt daarnaast enige reserve.

buiten het seizoen:

Gelet op de eerder beschreven doelstellingen van de Stichting ligt het accent buiten het seizoen op kleine groepen (kinderfeestjes, excursies e.d.). Uitgegaan wordt van een aantal van circa 600 kinderfeestjes, e.d., à circa 12 kinderen per groep verdeeld over circa vier dagen in de week. Dit betekent gemiddeld 15 groepen per week. De ervaring leert dat deze verdeeld worden over circa 4 dagen per week. Dat betekent dan gemiddeld 4 groepen verdeeld over een dag. Bij een gemiddelde van drie auto's betekent dit gelijktijdig $3 \times 3 = 9$ auto's.

Losse bezoekers worden buiten het seizoen op gemiddeld 50 per dag geschat, hetgeen op 10-12 auto's uitkomt.

Buiten het seizoen wordt rekening gehouden met een benodigde parkeerbehoefte voor circa 20 auto's.

Voorts wordt opgemerkt dat bij geplande ovenementen (circa vier maal per jaar) de mogelijkheid zal worden overlegd om gebruik te maken van de parkeerplaats bij Verhildersum.

Ten aanzien van de bereikbaarheid voor/van bussen, is het de wens van de Stichting ALAE om met name voor ouderen en gehandicapten te voorzien in een goede bereikbaarheid. Anderzijds moet voorkomen worden dat er vanaf de Wierde een bus het gebied moet insteken. Daarom wordt ingezet op het zorgen van een stopplaats aan de weg zelf, van waaraf mensen naar het terrein van de Stichting kunnen gaan. Dit is overigens geen onderwerp van regeling in het kader van het bestemmingsplan.

5. DE REGELING

5. 1. Het juridische systeem

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden binnen het plangebied. De wijze waarop deze regeling juridisch kan worden vormgegeven, wordt in grote lijnen bepaald door de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO), alsmede door het daarbijbehorende Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro). Dit betekent dat het plan bestaat uit een plankaart met de bestemmingen en de daarbijbehorende voorschriften. Daarnaast gaat het plan vergezeld van een toelichting.

5. 2. Planbegrenzing

De grenzen van het plan worden gevormd door de omvang van de voormalige camping, in te gebruik te nemen voor de nieuwe functie van de Stichting ALAE. Zie voorts de plankaart.

De bestaande zomerhuisjes zijn buiten de planologische regeling gelaten. Het huidige bestemmingsplan blijft daarop van kracht. In onderzoek zijn eventuele mogelijkheden om aan het terrein een (bijzondere) woonfunctie toe te kennen. Als dergelijke plannen zijn uitgekristalliseerd, kan hierop door een specifieke planologische regeling worden ingespeeld.

5. 3. Toelichting op de bestemmingen

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de bestemmingen die in het plan zijn opgenomen.

Er is aangesloten op het provinciale *Handboek voor digitale bestemmingsplannen* (juni 2004).

- Doeleinden van natuur- en milieu-educatie -

In dit bestemmingsplan wordt één specifieke bestemming gelegd die de planologische basis voor de vestiging van het Natuurdoecentrum. Binnen deze bestemming zijn de verschillende bebouwde en onbebouwde functies van het centrum planologisch mogelijk gemaakt. Vanwege enerzijds het kunnen inspelen op de 'groeisituatie' waarin de stichting verkeert, anderzijds de wens voor een goede ruimtelijke indeling, is gewerkt met globale, doch begrensde bouwvlakken.

Aan deze basisbestemming zijn dan ook bouwvlakken toegevoegd voor de bijbehorende bebouwing: enerzijds de dienstwoning, anderzijds het entreegebouw, expositiegebouw e.d. Vanwege de specifieke functie en het gemeentelijk uitgangspunt voor beperkte afmetingen zijn de dierenverblijven apart geregeld.

Binnen de bestemming wordt rekening gehouden met bijbehorende detailhandel en horoca, inclusief terrasfunctie; ter voldoening aan het gemeentelijk beleid gaat het om bijbehorende functies die bovendien ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie.

- *Groenvoorzieningen* -

Groen en bebossing met een structurele functie zijn afzonderlijk bestemd. Het gaat hier met name om de randbeplanting rond het terrein. Bovendien garandeert deze ook voor voldoende afstand tot zowel de bestaande als de geprojecteerde woningen.

Bijbehorende waterlopen zijn in de bestemmingsomschrijving meegenomen, gelet ook op hun functie in de waterhuishouding.

Opgemerkt wordt dat onder de noordelijke groenstrook een gemeentelijke rioolleiding ligt, waarop niet gebouwd mag worden. De bestemming Groenvoorzieningen is een onbebouwde bestemming en houdt daarmee rekening.

- *Parkeerterrein* -

Onder deze bestemming is de gereserveerde parkeergelegenheid gebracht. De bestemming biedt ruimte voor de vanuit de gemeente noodzakelijk geachte parkeercapaciteit (ruimte voor ten minste 30 auto's).

- *Leidingzone* -

Aan de noordzijde van het plangebied ligt een rioolleiding die onder een aanvullende bestemming "Leidingzone" is gebracht. Voorkomen moet worden dat door bebouwing of (diepwortelende) beplanting de functie van de leiding wordt aangetast. Slechts bij vrijstelling is het mogelijk om bouwwerken (geen gebouwen zijnde) te plaatsen. De vrijstelling bevat voorwaarden om tot een goede afweging te komen.

- *Strafbepaling*

De overtreding van het in het plan opgenomen verbod tot gebruik in strijd met de bestemming, wordt in de strafbepaling als een strafbaar feit aangemerkt. Na een recente wetwijziging (13 september 2004) houdt dit in dat overtreding van deze bepaling als een economisch delict wordt aangemerkt als bedoeld in artikel 1a, onder 2 ° van de Wet op de Economische Delicten.

6. UITVOERBAARHEID

6. 1. Algemeen

Bij de uitvoerbaarheid van een project kan in zijn algemeenheid onderscheid gemaakt worden tussen de economische uitvoerbaarheid en de maatschappelijke uitvoerbaarheid. Bij de eerste gaat het om de kosten en andere economische aspecten die met verwezenlijking van het project samenhangen. Bij het tweede gaat het er om hoe de verwezenlijking door de maatschappij (overheid en burgers samen) wordt gedragen.

6. 2. Economische uitvoerbaarheid

Ten aanzien van de economische uitvoerbaarheid gaat het om een initiatief van de Stichting ALAE, waarvoor dit bestemmingsplan de gemeentelijke randvoorwaarden geeft. De Stichting realiseert het plan met eigen middelen, gecombineerd met het aanboren van subsidies.

Met het *Masterplan Stichting ALAE* van de stichting wordt beoogd in te spelen op de grote behoefte binnen de regio aan voorzieningen voor (dag-)toeristen. Zowel bij goed als slecht weer kan het centrum voorzien in de behoefte. Algemene doelstelling is de realisering van een park waarin beleving van de natuur met alle zintuigen centraal staat, educatief en recreatief. Behalve op dagtoeristen wordt ook gemikt op bijzondere doelgroepen zoals mensen met een handicap, groepen kinderen, familiegroepen e.d.

6. 3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid (Inspraak)

Over een eerder gestarte vrijstellingsprocedure op basis van artikel 17 WRO overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening, gelegenheid tot inspraak geboden. Er zijn geen bezwaren ingekomen.

In het kader van het bestemmingsplan is overleg op grond van artikel 10 Bro gevoerd en zijn de gebruikelijke inspraakmogelijkheden geboden (op grond van de gemeentelijke inspraakverordening volgens van artikel 6a WRO). De resultaten zijn in hoofdstuk 7 van deze toelichting verantwoord.

7. INSPRAAK EN OVERLEG

Het voorontwerp van het bestemmingsplan "Leens-Natuurdoecentrum" is in het kader van het overleg ex artikel 10 Besluit ruimtelijke ordening om advies voorgelegd aan de provinciale Commissie Bestemmingsplannen. Tevens is het voorontwerp om reactie toegestuurd aan het Waterschap Noorderzijlvest.

De reacties worden hieronder samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien.

7. 1. Overleg artikel 10 Besluit Ruimtelijke Ordening

Commissie bestemmingsplannen

De Commissie Bestemmingsplannen (hierna: de CB) geeft haar reactie in een brief van 7 september 2005. De CB spreekt haar waardering uit voor de opzet en de ruimtelijke onderbouwing van het plan.

Reactie: Met waardering wordt hiervan kennis genomen.

Ligging Natuurdoecentrum binnen het Nationaal Landschap Middag-Humsterland

De CB gaat eerst in op de ligging van het natuurdoecentrum binnen het Nationaal Landschap Middag-Humsterland. De CB geeft aan dat het plangebied ligt in het globaal begrensde Nationaal Landschap Middag-Humsterland en wijst op mogelijke planologische consequenties. Het zijn gebieden met internationaal zeldzame en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten zullen behouden moeten blijven en duurzaam worden versterkt. In samenhang daarmee zal de toeristisch-recreatieve betekenis moeten toonemen. Behoud door ontwikkeling is daarom binnen dit soort gebieden uitgangspunt. Daarnaast moeten nationale landschappen zich ook sociaal-economisch voldoende kunnen ontwikkelen.

De CB geeft aan dat de provincie zelf verantwoordelijk is voor de uitwerking van beleid. Provincies dienen de begrenzing van nationale landschappen gedetailleerd in hun streekplannen weer te geven en de kernkwaliteiten uit te werken. Die kernkwaliteiten van het noordelijke zeekleigebied zijn:

- Reliëf gevormd door terpen, kwelderruggen en dijken;
- Onregelmatige blokverkeveling
- Grote mate van openheid.

De CB adviseert in de toelichting in te gaan op de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap in relatie tot de voorgestane ontwikkeling. Bepalend voor het behoud van de kernkwaliteiten zijn de maatvoering, de schaal en het ontwerp.

Reactie: Het voorontwerp van dit bestemmingsplan is gemaakt ten tijde van de afrondende discussie van de Nota Ruimte. Nu deze door de Tweede Kamer in laatste termijn is behandeld, is het goed de toelichting op de door de Commissie bedoelde oordelen aan te vullen. Overigens moet met nadruk worden vastgesteld, dat ook in het lopende beleid, zowel van de

provincie zelf (POP-Groningen, 2000) als de gemeente de bedoelde cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten bij ruimtelijke plannen worden meegenomen

Ook in dit bestemmingsplan is daarin in ruimte mate aandacht geschonken, zoals met name uit hoofdstuk 2.2 blijkt.

Bij de locatieafweging is onder meer geconstateerd, dat het plan tegen de dorpsrand aan ligt en dat het de waardevolle wierden rondom het dorp ongemoeid laat. Daar waar de omgeving van Leens grootschalig en open is, is in het plangebied zelf beplanting aanwezig in de vorm van boomsingels op de perceelsscheidingen. Deze is in de nieuwe opzet van het natuurdoecentrum ingepast. Voor het overige wordt met het plan de openheid van de omgeving niet aangetast.

Voorts is de indeling van het plangebied zodanig vormgegeven dat er goede zichtmogelijkheden op het omliggende buitengebied intact blijven, waaronder zicht op de wiorde Tuinsterheerd, oostelijk van het plangebied. Bovendien sluit dit bestemmingsplan ook goed aan bij het beleid aangaande nationale landschappen, daar waar het rijk in de Nota Ruimte aangeeft dat ook de toeristisch-recreatieve botekenis moet toenemen.

Overigens wordt nog gewezen op het in dezelfde periode uitgebrachte advies van de CB over het aangrenzende plan Leens-Oost. Daarin zegt de Commissie dat het gebied van het Nationaal Landschap zoals dat naar verwachting begrensd zal worden, globaal ligt binnen de oude dijken, globaal ten noorden van het Van Starckenborghkanaal en ten zuiden van het Reitdiep. Loens ligt buiten dit gebied, zo constateert de CB.

Resumerend kan worden gesteld, dat het plan reeds rekening houdt met de cultuurhistorische en landschapswaarden in de omgeving, maar dat het beleidskader in de toelichting aangaande het onderdeel Nationaal Landschap Middag Humsterland is aangevuld.

Verkeer

De CB vraagt om een nadere onderbouwing van het aantal parkeerplaatsen op het terrein van het centrum aan de hand van het maximale bezoekerscapaciteit per dag.

Reactie: Zoals in de plantoelichting aangegeven, is algemeen uitgangspunt dat bezoekers van het centrum op het terrein zelf parkeren. Uiteraard moet parkeren in de aangrenzende woonwijk worden voorkomen. Wat betreft de onderbouwing van het aantal parkeerplaatsen is de toelichting aangevuld. Op basis van verwachtte bezoe-

kersaantallen wordt de opgenomen parkeercapaciteit toereikend geacht.

Water

De CB vraagt naar de overlegresultaten met het waterschap Noorderzijvest. De uitkomst daarvan dient in het vastgestelde bestemmingsplan te worden vastgesteld.

Reactie: Het waterschap is in het kader van het vooroverleg ex artikel 10 Besluit Ruimtelijke Ordening het voorontwerp van het bestemmingsplan toegestuurd. Ook mondeling was het waterschap reeds geïnformeerd.
De reactie van het waterschap, die hierna wordt behandeld, geeft aan dat het bestemmingsplan vanuit oogpunt van een goede waterhuishouding uitvoerbaar is.

Flora- en faunawet

De CB geeft aan dat volgens het ecologisch onderzoek van Tonckes Ecologie er bepaalde planten- en diersoorten vrijstellingen gaan gelden. De CB wijst op het inmiddels in werking getreden algemene vrijstellingsregeling.

Reactie: De toelichting is hierop geactualiseerd. Voor de realisering zijn er geen verdere consequenties.

Voorschriften/plankaart

De bestemming "Leidingzone" in artikel 6 bepaalt dat er binnen de betreffende gronden geen gebouwen mogen worden gebouwd. Binnen een deel van de bestemming is even sprake van de aanduiding "dienstwoning toegestaan".

Reactie: Het gaat hier om een gemeentelijke rioleringsleiding, ten behoeve waarvan ter woorszijden een zekere bebouwingsvrije strook is aangehouden. De dienstwoning staat naast de riolering en levert in de huidige staat geen conflicten op. Bij eventuele nieuwe bebouwing moet niet tot op de leiding worden gebouwd. Dat wil de aanvullende bestemming regelen.

Waterschap Noorderzijvest

Het waterschap merkt op dat er op grond van de Keur van het waterschap ten opzichte van hoofdwatgangen een afstand van ten minste 5 m moet worden aangehouden. Evenwel, de watergang aan de oostzijde van het plangebied is geen zodanige hoofdwatgang.
Verder merkt het waterschap op met het bestemmingsplan te kunnen instemmen.

7. 2. Inspraak

In het kader van de inspraak heeft het voorontwerpbestemmingsplan vanaf 20 mei 2006 in het kader van artikel 6a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening ter inzage gelegen.

Binnen de inspraaktermijn is er een reactie ingekomen van Van der Wiel Planontwikkeling BV uit Drachten. In de reactie wordt gewezen op enkele noodzakelijke grenscorrecties in verband met de eigendomssituatie ter plaatse. Dit mot het oog op het te ontwikkelen woongebied Leens-Oost.

Reactie: De onderlinge begrenzing tussen beide bestemmingsplannen wordt op elkaar afgestemd op grond van de kadastrale gegevens.

Vorst wordt opgemerkt, dat het Natuurdoecentrum in termen van de brochure *Bedrijven en Milieuzonering* (Vereniging Nederlandse Gemeenten) een categorie 2-inrichting is, waarbij de grootste afstand 30 m is. Met bestemmingsplan wordt daaraan voldaan. De dichtstbijzijnde woning uit het nieuwe woningbouwplan is op ongeveer 40 m vanaf de bebouwing van het Natuurdoecentrum gesitueerd, terwijl vanuit het Natuurdoecentrum niet echt (geluids)overlast wordt verwacht. Daarmee zal het Natuurdoecentrum de ontwikkeling van de nieuwe woningbouw niet in de weg staan.

Zie overigens ook hoofdstuk 4 van deze toelichting waarin de afstemming van het ruimtelijk en het milieubeleid aan de orde komt.

===

BIJLAGE 1

Ecologisch onderzoek

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is arranged in several paragraphs, with some lines appearing as bold or italicized headings. Due to the low contrast, specific words and sentences cannot be transcribed.]

Flora en Fauna onderzoek

'Insectenwereld' te Leens

Tonckens Ecologie
Nolenslaan 27
9722 NL Groningen

In opdracht van:
NATUURDOECENTRUM INSECTENWERELD
DE WIERDE 17
9965 PG Leens

Februari 2005

**Flora en Fauna onderzoek
NatuurDoeCentrum 'Insectenwereld'
te Leens (Gr.)**

TONCKENS ECOLOGIE
Nolenslaan 27
9722 NL Groningen
050-5261675
drs. J. Tonckens

IN OPDRACHT VAN:
NATUURDOECENTRUM INSECTENWERELD
De Wierde 17
9965 PG Leens
contactpersoon: T. van der Made

Februari 2005

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	WETTELIJK KADER	5
2.1	De Flora- en Faunawet	5
2.2	Rode Lijsten	7
2.3	Vogel- en Habitatrichtlijngebieden	7
3	WERKWIJZE	8
4	KORTE KARAKTERISTIEK VAN HET PLANGEBIED	9
5	INVENTARISATIE FLORA EN FAUNA	10
5.1	Flora	10
5.2	Fauna	10
5.3	Conclusies aanwezigheid beschermde flora en fauna	13
6	EFFECTEN VAN HET PLAN OP FLORA EN FAUNA VAN HET PLANGEBIED	14
7	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	15
7.1	Overtredingen van de verbodsbepalingen	15
7.2	Mogelijkheden ter voorkoming van schade	15
7.3	Noodzaak tot ontheffing van de verbodsbepalingen	16
8	GERAADPLEEGDE BRONNEN	17

1 Inleiding

Aan de zuidoostkant van Leens, aan de Wierde bevindt zich het NatuurDoeCentrum Insectenwereld.

Sinds enkele jaren is Insectenwereld gevestigd op het terrein van de voormalige camping de Marne. In het gebouw is een permanente expositie aanwezig en worden rondleidingen en allerlei activiteiten aangeboden. Omdat de huidige behuizing te weinig mogelijkheid biedt voor het ontplooiën van meerdere activiteiten tegelijkertijd zijn er plannen voor nieuwbouw ingediend. Het plan bestaat uit het bouwen van twee gebouwen in de vorm van een (rietgedekte) wierde boerderij. Deze twee gebouwen worden verbonden door een Europese vlinderkas. Op het terrein worden diverse dierenverblijven gebouwd. De omgeving wordt aangelegd met inheemse planten en beplantingen. Er worden diverse voorzieningen aangebracht om inheemse flora en fauna aan te trekken. Zo wordt er een poel aangelegd, en worden er voorzieningen voor vleermuizen gebouwd.

In NatuurDoeCentrum Insectenwereld betreedt je de wereld van de insecten. Je komt er als bezoeker dus niet alleen insecten tegen maar ook insectenetende dieren en planten. Bijvoorbeeld spinnen, neusberen, hagedissen, kikkers, egels etc. Daarbij laten we je kennismaken met slangen. Het park is in 1998 opgericht met als doelstelling: mensen door recreatie en educatie spelenderwijs kennis te laten maken met dieren en hun onmisbare plek in de natuur.

Bron: www.insectenwereld.nl.

Voor de bouwplannen is een bestemmingswijziging vereist. Een van de onderzoeken die hiervoor benodigd zijn is een flora- en faunaonderzoek van de locatie.

Insectenwereld heeft aan Tonckens Ecologie gevraagd dit onderzoek uit te voeren en een rapportage op te stellen.

Doel is om na te gaan of er belangrijke en of bijzondere natuurwaarden aanwezig zijn op of rond de betreffende locatie. In het bijzonder of er beschermde planten of dieren voorkomen. Dit onderzoek geeft eerst een algemene beschrijving van de locatie en spitst zich vervolgens toe op het voorkomen van beschermde planten en dieren in en rond het plangebied. Vervolgens worden de effecten van het voorgenomen plan beschreven en wordt het plan getoetst aan de Flora- en Faunawet.

Figuur 1 **Situering plangebied (rood omkaderd)**

2 Wettelijk kader

2.1 De Flora- en Faunawet

In de Flora- en Faunawet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (Art. 2, het 'zorgplichtartikel').

Verbodsbepalingen

De Flora- en Faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in artikel 8 (betreffende planten op hun groeiplaats) en 9 tot en met 12 (betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving).

Artikel 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te stekken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigere andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten.
Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12

Beschermde soorten

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en Faunawet:

- a. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **zoogdieren**, met uitzondering van gedomesticeerde dieren, en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- b. alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten **vogels** met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- c. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **amfibieën en reptielen**;
- d. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **vissen**, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

Als beschermde inheemse **diersoort** kunnen voorts bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen diersoorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden

bedreigd. Hieronder vallen met name een aantal insecten waaronder een aantal soorten vlinders en libellen.

Bij algemene maatregel van bestuur zijn als beschermde inheemse plantensoort aangewezen die soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, doch ter bescherming waarvan maatregelen noodzakelijk zijn ter voorkoming van overmatige benutting. De lijst van beschermde plantensoorten is te raadplegen op de site van LNV (www.minlnv.nl).

Onderzoek

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dieren en planten komen in en nabij het plangebied voor?
- Leidt het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd moeten worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex artikel 75 van de Flora- en Faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?

Ontheffing en vrijstellingen

De wet biedt in artikel 75 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen voor overtreding van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 18. Vergunningen worden uitsluitend verleend door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. Aanvragen kunnen worden ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie in Dordrecht. Ontheffingen kunnen alleen worden verleend als aan bepaalde voorwaarden van zorgvuldigheid is voldaan. Zo mag door de inbreuk op het verbod geen gevaar bestaan voor de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort in het betrokken gebied.

De volledige tekst van de Flora- en Faunawet is gepubliceerd in het Staatsblad 402, 14 juli 1998. Op de internetsite van LNV is de actuele situatie met betrekking tot het beschermingsniveau van soorten te vinden.

In het kader van een wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen gaan naar verwachting binnenkort voor bepaalde beschermde dieren en plantensoorten vrijstellingen gelden. Dit is het geval bij beheer en onderhoud (bijv. maaien van bermen, landbouw), gebruik (bijv. recreatie) en ruimtelijke ontwikkeling (bijv. woningbouw).

Dit betekent dat deze activiteiten onder voorwaarden zonder ontheffing kunnen worden uitgevoerd. De minister publiceert een lijst van algemenere soorten waarvoor deze vrijstelling zonder verdere voorwaarden gaat gelden. Voor andere soorten geldt dat er een vrijstelling mogelijk wordt, mits gewerkt wordt volgens een door de Minister

goedgekeurde gedragscode. Voor vogels, voor soorten die vermeld staan in de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en voor enkele andere streng beschermde soorten geldt deze vrijstelling niet. Hier voor is ook in de toekomst ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag zal getoetst worden aan strenge criteria. De wet biedt geen mogelijkheid ontheffing aan te vragen voor vogels.

2.2 Rode Lijsten

Naast beschermde soorten moet aandacht worden gegeven aan het voorkomen van Rode Lijst soorten. De Minister heeft lijsten vastgesteld van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende planten- of diersoorten die in ons land van nature voorkomen. Soorten van de Rode Lijst met de aanduiding 'bedreigd' of 'ernstig bedreigd' worden door LNV meegewogen in een eventuele ontheffingsbeschikking. Strict genomen hebben deze soorten geen beschermde status in de Flora- en Faunawet.

2.3 Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet onderzocht worden of er in de omgeving van het plangebied gebieden zijn, die zijn aangemeld in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

De aanwijzing van een gebied betekent dat plannen en projecten getoetst moeten worden om te kijken of er ten gevolge van de uitvoering van de plannen mogelijk significante effecten op de wezenlijke kenmerken van die beschermde gebieden optreden.

De afstand tot de dichtst bij gelegen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden is zo groot, in relatie tot de geplande ingreep, dat effecten op deze gebieden zijn uit te sluiten. In dit onderzoek wordt hier verder niet meer op ingegaan.

3 Werkwijze

Veldonderzoek

Om een indruk te krijgen van de flora en fauna van het terrein is in januari 2005 een veldinventarisatie uitgevoerd. Dit bezoek in winter was niet geschikt om alle bijzondere (beschermde) plant- of diersoorten vast te stellen. Broedvogels hadden op dit tijdstip hun territorium verlaten, en amfibieën en reptielen waren niet actief. De flora was grotendeels bovengronds afgestorven. Wel is er een goede indruk verkregen van de aanwezige biotopen, waardoor een inschatting gemaakt kan worden van de potentiële geschiktheid voor bepaalde (beschermde) planten en dieren. Door de combinatie met het raadplegen van bestaande gegevens is een overzicht van zeker aanwezige of mogelijk aanwezige planten en dieren opgesteld.

Bestaande gegevens

Via het Natuurloket (www.natuurloket.nl) is een globaal rapport opgevraagd met de verspreiding van bedreigde en beschermde soorten. Het blijkt dat vaatplanten en dagvlinders goed zijn onderzocht. Verder zijn er gegevens van zoogdieren (vleermuizen). Alle overige soortgroepen zijn matig of slecht onderzocht. Deze gegevens hebben als beperking dat ze betrekking hebben op het gehele kilometerhok, en niet specifiek op de te ontwikkelen locatie. Er is om die reden geen gebruik gemaakt van deze gegevens.

De provincie Groningen is benaderd met de vraag of er flora- en faunagegevens in de provinciale archief zijn opgeslagen. Het gebied blijkt niet onderzocht te zijn door de provincie.

In het najaar van 2004 is in opdracht van Van der Wiel Planontwikkeling het aanliggende terrein onderzocht door Tonckens Ecologie. De gegevens uit dit onderzoek zijn gebruikt voor het samenstellen van een overzicht van beschermde planten en dieren op het terrein van Insectenwereld. Een deel van de gegevens werd geleverd door Ton van der Made van Insectenwereld.

4 Korte karakteristiek van het plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de zuidoost zijde van het dorp Leens. Naar het zuiden toe grenst het plangebied aan het open akkerbouwgebied. Naar het noorden toe grenst het plangebied aan de bebouwing langs de Wierde en het ten noorden daarvan gelegen meer besloten landschap rond de borg Verhildersum. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een ijsbaan en aan extensief beheerde graslanden. Voor dit aangrenzende gebied bestaan plannen voor woningbouw. Ten oosten van het plangebied ligt prominent in het landschap de wierde van Leens.

Het open akkerbouwgebied

Het landschapstype in het noorden van de provincie Groningen wordt getypeerd als een open akkerbouwgebied. (provincie Groningen, 2002). Wierden, dijken, maren, rietsloten en karakteristieke boerderijen met bijbehorende erfbeplantingen zijn de belangrijkste landschappelijke waarden in de open akkerbouwgebieden.

De provincie Groningen streeft in het open akkerbouwgebied naar duurzaam behoud, herstel en ontwikkeling van de karakteristieke natuur- en landschapswaarden, instandhouding van de ruimtelijke structuur (o.a. verkaveling en reliëf) en behoud van de grootschalige openheid.

Uit de in het kader van het Biologisch Meetnet uitgevoerde inventarisaties blijkt dat in de Groninger akkerbouwgebieden geen vegetaties van enige betekenis meer voorkomen en dat akkervogels vooral op de lichte klei een flinke veer hebben moeten laten.

Het landschap rond Verhildersum

Ten noorden van het plangebied bevindt zich een halfopen tot besloten landschap rondom de borg Verhildersum. Het is een landschap met extensief gebruikt grasland, bomenrijen, lanen, sloten en brede bossingels rondom de borg. Tot in de jaren 70 (v.d.v.e.) was de Steenuil een karakteristieke bewoner van dit landschap. Thans is de soort nog op slechts enkele plekken in de provincie aanwezig. De borg Verhildersum en de omgeving biedt plaats aan diverse kolonies vleermuizen. Het borgterrein bevat verder een karakteristieke stinzenflora en is bijzonder rijk aan paddestoelen.

Het plangebied Insectenwereld

Het plangebied Insectenwereld bestaat uit het voormalige terrein van de camping de Marne. Bij een rondgang over het terrein is dat nog duidelijk te zien. Het terrein is opgebouwd uit kleine grasveldjes omzoomd door gevarieerde singels met es en els. Op het terrein zijn meerdere gebouwen aanwezig: een toiletgebouw, een woning in een voormalige schuur en het hoofdgebouw van Insectenwereld. De grens met het perceel ten oosten van het plangebied wordt gevormd door een diepe ontwateringsloot. Deze wordt jaarlijks geschoond. Langs de sloot staat op het terrein van insectenwereld een fraaie rij knotwilgen.

Aan de zuidzijde van het plangebied zijn een zes-tal recreatiewoningen aanwezig. Deze behoren thans toe aan een projectontwikkelaar.

Ten westen van het plangebied bevindt zich de ijsbaan van Leens. Deze bestaat uit een laaggelegen perceel dat 's winters onder water gezet kan worden. Rond de ijsbaan zijn ondiepe sloten aanwezig die extensief worden onderhouden.

Het plangebied bevat de volgende biotopen:

- Sloten;
- Greppels;
- Boomsingels, knotwilgen en lage struwelen;
- Grasveldjes (voormalige staanplaatsen van de camping);
- Een gegraven poel (op moment van onderzoek niet waterhoudend);
- Diverse gebouwen.

5 Inventarisatie flora en fauna

5.1 Flora

Van het plangebied zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten bekend. De grazige delen worden gedomineerd door ruige typen grasland waarin Engels raaigras, Fioringras, Timothee, Gestreepte witbol, Ruw beemdgras en diverse soorten distels een rol spelen.

In de sloten komt een ruige begroeiing voor met Riet en Rietgras, Echte valeriaan, Pinksterbloem e.d. De slootkanten bevatten plaatselijk veel Veldlathyrus.

De singels met Gewone es en Zwarte els bevatten ruige, stikstofminnende onderbegroeiingen waarin kruiden als Grote brandnetel, Hondsdraf, Gewone hennepnetel, Braam en diverse grassen domineren.

Naast het toiletgebouw is een bloemenweide aangelegd door middel van het uitzaaien van een bloemrijk kruidenmengsel. Soorten die hierin voorkomen zijn Teunisbloem, Pastinaak, Wilde peen e.d.

5.2 Fauna

zoogdieren

De locatie of de directe omgeving is in het verleden nooit systematisch onderzocht op het voorkomen van zoogdieren. Wel zijn er gegevens over vleermuizen. De kelders van de borg Verhildersum herbergen verschillende soorten vleermuizen. In en rond het plangebied Insectenwereld zijn met behulp van een bat-detector in ieder geval vastgesteld: Laatzvlieger, Watervleermuis en Grootoorvleermuis (opgave Ton van der Made).

Op grond van eigen waarneming en verspreidingsgegevens uit de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren en de Atlas van de Nederlandse Vleermuizen is de onderstaande lijst samengesteld van soorten die op of rond het plangebied voorkomen (tabel 1).

Tabel 1 (Mogelijk) aanwezige zoogdieren in en rond het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aanwezigheid	Status Flora- en Faunawet	Bron
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Rond gebouwen	Beschermde	Ton van der Made
Roe	<i>Capreolus capreolus</i>	Ruige gedeelten, omliggende graslanden	Beschermde	Waarneming sporen oktober 2004
Mol	<i>Talpa europaea</i>	Slootkanten, grasvelden	Beschermde	Waarneming augustus 2004, januari 2005
Laatzvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Jagend in plangebied	Beschermde, bijlage IV HR	Ton van der Made, Atlas Vleermuizen
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Jagend in plangebied	Beschermde, bijlage IV HR	Ton van der Made, Atlas Vleermuizen
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Jagend in plangebied	Beschermde, bijlage IV HR	Ton van der Made

Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Bepantingen, graslanden, sloten	Beschermd	Ton van de Made
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Mogelijk aanwezig in slootkanten	Beschermd	Ton van de Made
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Aanwezig braakliggend land, wegbermen	Beschermd	Ton van de Made
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	aanwezig in singels, graslanden	Beschermd	Sporon, oktober 2004
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Aanwezig	Beschermd	Ton van de Made

Vogels

Er zijn geen broedvogelgegevens van het plangebied aanwezig. De singels rond het plangebied hebben betekenis voor allerlei kleine zangvogels als Zwartkop, Tuinfluiter, Merel, Roodborst e.d. Daarnaast zijn er relaties met Verhildersum en omgeving: kraaien, kauwen, duiven gebruiken het plangebied als foerageergebied. In voor- en najaar worden de graslanden ten zuiden van het plangebied bovendien bezocht door doortrekkers als Graspieper en Wulp.

Tabel 2 Vogels van het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Status Flora- en Faunawet en Rode lijst	Betekenis van het plangebied voor de soort
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Beschermd	Fouragerend
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Beschermd	Fouragerend
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Beschermd	Fouragerend, broedvogel
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	Beschermd	Doortrekker
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Beschermd	Broedvogel
Tijrfjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	Beschermd	Broedvogel
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	Beschermd	Fouragerend
Merel	<i>Turdus merula</i>	Beschermd	Broedvogel
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	Beschermd	Broedvogel
Grote IJster	<i>Turdus viscivorus</i>	Beschermd	Broedvogel
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	Beschermd	Fouragerend
Holduif	<i>Columba oenas</i>	Beschermd	Broedvogel
Vlaamse gaai	<i>Garrulus glandarius</i>	Beschermd	Onbekend
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Beschermd	Broedvogel
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	Beschermd	Fouragerend
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	Beschermd	Broedvogel
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	Beschermd	Broedvogel
Tuinfluiter	<i>Sylvia borin</i>	Beschermd	Broedvogel
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	Beschermd	Broedvogel

Amfibieën en reptielen

Groene kikker komt voor in de sloten rond de ijsbaan, er zijn in augustus meerdere exemplaren geteld. Bruine kikker is aangetroffen in een verlandende sloot met riet aan de zuidzijde van het plangebied. Gewone pad is eveneens in het plangebied aanwezig. Het plangebied heeft geen betekenis voor reptielen.

Tabel 3 Mogelijk aanwezige amfibieën

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Betekenis van het plangebied voor de soort	Status	Bron
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Mogelijk voortplantingswater aanwezig. Landbiotoop	Beschermd	Ton van der Made
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Mogelijk voortplantingswater aanwezig. Landbiotoop	Beschermd	Waarneming okt 2004
Groene kikker complex (ws. Grote groene kikker)	<i>Rana ridibunda</i>	Mogelijk voortplantingswater aanwezig in sloten rondom. Landbiotoop	Beschermd	Waarneming augustus 2004

Vlinders

Uit het globale rapport van het Natuurloket blijkt dat er geen beschermde of bedreigde dagvlindersoorten in het kilometerhok voorkomen. Hooibeestje en Icarusblauwtje werden tijdens het veldbezoek in augustus waargenomen. Door Ton van der Made (Insectenwereld) zijn gegevens bijgehouden over het voorkomen van vlinders in de omgeving. De in tabel 4 genoemde soorten zijn in ieder geval gesignaleerd in het plangebied.

Tabel 4 Vlinders

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Status
Dagvlinders		
Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>	
Bruin zandoogje	<i>Maniola jurtina</i>	
Dagpauwoog	<i>Inachis io</i>	
Gehakkelde aurealia	<i>Polygonia c-album</i>	
Groot koolwitje	<i>Pieris brassicae</i>	
Hooibeestje	<i>Coenonympha pamphilus</i>	
Icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>	
Klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>	
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>	
Landkaartje	<i>Araschnia levana</i>	
Luzemvlinder	<i>Colias hyala</i>	Treckvlinder
Nachtvlinders		
Avondrood		
Ligusterpijlstaart		
Grote beer		

hooibeestje

Vissen

Het plangebied bevat geen geschikte biotopen voor vis. De sloten vallen droog of bevatten te weinig water om vis te herbergen.

5.3 Conclusies aanwezigheid beschermde flora en fauna

Beschermde planten

Het voorkomen van beschermde planten is niet vastgesteld. De resultaten van dit onderzoek geven geen aanleiding nader onderzoek hiernaar uit te voeren.

Beschermde dieren

Alle amfibieën, zoogdieren en vogels die genoemd zijn in de tabellen in voorgaande paragrafen zijn beschermd volgens de Flora en Fauna wet. Het terreingebruik en daarmee de betekenis van het plangebied voor de soorten is verschillend. Sommige soorten gebruiken het plangebied alleen om te foerageren, als onderdeel van een vliegroute, of op de trek. Andere soorten gebruiken het terrein als voortplantingsbiotoop of als vaste rust- en verblijfplaats. In onderstaande lijsten zijn die soorten genoemd die het plangebied mogelijk of zeker gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Voor deze soorten geldt dat er bij werkzaamheden verbodsbepalingen kunnen worden overtreden.

Zoogdieren

- Huisspitsmuis
- Mol
- Wezel
- Woelrat
- Veldmuis
- Bosmuis
- Haas

Vogels

- Alle broedvogels genoemd in tabel 2

Amfibieën

- Gewone pad
- Bruine kikker
- Grote groene kikker (=Meerkikker)

Bovenstaande lijst geeft geen aanleiding om aanvullend onderzoek te doen. Dit is alleen noodzakelijk indien het vermoeden bestaat dat er zeldzame of bedreigde soorten aanwezig zijn (verslag Themabijeenkomst Netwerk Groene Bureaus, uitvoering Flora en Faunawet 14 april 2004).

6 Effecten van het plan op flora en fauna van het plangebied

Het plan oefent op diverse manieren invloed uit op de samenstelling van de aanwezige flora en fauna.

Door de bouw van een tweetal gebouwen zal het karakter van het terrein zich niet structureel wijzigen. De bebouwde oppervlakte wordt vergroot, maar het karakter van een half-open terrein met beplantingen, bomenrijen, weiljes, en verspreide bebouwing blijft in stand. Belangrijke natuurwaarden gaan hierbij niet verloren. De aangetroffen planten en dieren op het terrein zijn soorten die zijn aangepast aan de nabijheid van menselijke bebouwing. Het uiteindelijke effect zal bepaald worden door de inrichting van het plangebied.

Amfibieën zijn kwetsbaar voor verandering in hun leefgebied. De ijsbaan met zijn aan vochtige en natte omstandigheden aangepaste begroeiing met rondom greppels is een geschikt biotoop voor amfibieën. De aangrenzende eigenaar heeft plannen dit gebied te ontwikkelen. Dit milieu gaat hierdoor verloren. Verder zijn de sloten rond het plangebied van belang voor amfibieën. De sloten blijven gehandhaafd.

Het plangebied functioneert nu waarschijnlijk als verbindende schakel tussen het ten noorden van het plangebied gelegen gebied rond Verhildersum en het ten zuiden van het plangebied gelegen open agrarisch gebied. Verscheidene soorten maken van deze schakel gebruik op weg naar hun voedselgebied, bijvoorbeeld reeën en vleermuizen. Reeën zullen het plangebied bij verdere bebouwing mijden en een andere route moeten kiezen. Vleermuizen zijn afhankelijk van geleidende structuren zoals bomenrijen en singels. Wanneer deze doorsneden worden en er lichtverstoring optreedt verliest het gebied zijn betekenis voor vleermuizen. Insectenwereld kan hier bij de inrichting van het terrein rekening mee houden. De beplantingen aan de rand van het terrein dienen in ieder geval gehandhaafd te blijven. Een ontwikkeling van het terrein waarbij de bebouwing en overige activiteiten geconcentreerd worden in het centrum van het terrein is het meest gunstig voor een duurzame ontwikkeling van de fauna. De randen van het terrein kunnen dan blijven functioneren als verblijfplaats en corridor voor inheemse fauna.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Aan de randen van het terrein zijn mogelijkheden om geschikte milieus aan te leggen voor amfibieën. De taluds van de bestaande sloten zouden hiervoor enigszins afgeschuind kunnen worden en er kunnen geïsoleerde poelen aangelegd worden. Indien het slootpeil rondom de locatie opgezet kan worden kan een grotere hoeveelheid schoon regenwater worden vastgehouden. Dit is gunstig voor de levensgemeenschap van zoet water en resulteert in meer waterplanten, kleine waterdieren en amfibieën.

Insectenwereld heeft het voornemen een vleermuisvoorzieningen op het terrein aan te leggen. Gedacht kan worden aan een metselen van een vleermuis ruïne, het ophangen van vleermuiskasten en het scheppen van verblijfplaatsen in de gebouwen.

Voor kleine zoogdieren kan veel gedaan worden op het terrein door schuilmogelijkheden aan te leggen in de vorm van houtstapels, takkenrillen e.d.

7 Toetsing aan de Flora- en Faunawet

7.1 Overtredingen van de verbodsbepalingen

Leidt het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?

De werkzaamheden die uitgevoerd zullen worden bestaan uit het bebouwen van een deel van het terrein. Insectenwereld heeft een plan gemaakt waarbij zo min mogelijk van de bestaande beplanting verwijderd moet worden. Aan de watergangen rondom worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Muizen en mollen kunnen verstoord en gedood worden bij graafwerkzaamheden. Broedvogels kunnen verstoord worden, indien beplantingen in het broedseizoen worden verwijderd.

De schade die hierbij ontstaat, is beperkt omdat de werkzaamheden kleinschalig (niet over het hele terrein) en gefaseerd plaatsvinden. Aanwezige populaties lopen geen gevaar en kunnen tijdens de bouwwerkzaamheden blijvend op het terrein aanwezig zijn.

Voor vleermuizen worden de verbodsbepalingen niet overtreden, doordat er geen vaste rust en verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. Bij de ontwikkeling van het plangebied wordt het leefgebied (foerageergebied, vliegroutes) van vleermuizen niet wezenlijk beïnvloed omdat er met name in het centrum van het gebied gebouwd wordt. De beplantingen rondom het terrein blijven in stand.

7.2 Mogelijkheden ter voorkoming van schade

Kunnen het plan of de voorgenoemde werkzaamheden zodanig aangepast worden dat schadelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd moeten worden?

Indien de volgende richtlijnen worden opgevolgd zal er zo min mogelijk schade aan de fauna optreden:

- Geen versturende werkzaamheden uitvoeren in het broedseizoen van vogels, met name het rooien van beplantingen uitvoeren buiten het broedseizoen; of alleen na het afzoeken op nestplaatsen.
- Bij graafwerkzaamheden rekening houden met het voorkomen van amfibieën, geen werkzaamheden uitvoeren aan sloten en slootkanten in de voortplantingsperiode en de periode dat er larven zijn.
- Tijdens werkzaamheden alert zijn op het voorkomen van beschermde planten en dieren, en zonodig gepaste maatregelen nemen
- Geen bouwmaterialen en machines in de beplantingen stallen, geen bouwmaterialen en zand rondom boomvoeten opstapen.
- Vaste rijroutes gebruiken.

7.3 Noodzaak tot ontheffing van de verbodsbepalingen

Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex artikel 75 van de Flora- en Faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?

Indien de richtlijnen die in de vorige paragraaf zijn genoemd, worden gevolgd zal het niet noodzakelijk zijn ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen aan te vragen. De schade die ondanks het opvolgen van deze richtlijnen optreedt is relatief gering.

Het ministerie van LNV hanteert verschillende beschermingsregimes. In het kader van een 'wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen' is door de minister aangekondigd dat er binnenkort voor bepaalde beschermde planten en dieren vrijstellingen gaan gelden. Deze vrijstelling is gekoppeld aan een aantal in de wet omschreven belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkelingen. Alle in hoofdstuk 5 van dit rapport genoemde soorten vallen in de categorie van soorten die zijn aangemeld voor de vrijstellingsregeling, zonder verdere voorwaarden. Het zorgplichtartikel (art 2 van de F&F wet, zie pag 5 van dit rapport) blijft wel op alle soorten van toepassing. Het wijzigingsbesluit moet nog bekrachtigd worden. Tot die tijd is het formeel noodzakelijk ontheffingen aan te vragen.

8 Geraadpleegde bronnen

Schriftelijke publicaties

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Otterburg, F.H. Kistinkas, 2003. Flora- en Faunawet. Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra Research instituut voor de Groene Ruimte. Wageningen. Werkdocument 2003/14.

Centraal Bureau voor de Statistiek. Register Biodiversiteit, CD-rom; Bio Base 1997. Voorburg.

Limpens, Herman, Kees Mostert, Wim Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Meijden, R. van der. 1990. Heukels' Flora van Nederland; Wolters Noordhoff Groningen.

Meijden, R. van der, Baudewijn Ode, Kees Groen, Flip Witte & Dick Bal. 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor Rode Lijst. Gorteria 26 (2000): 85-208.

Netwerk Groene Bureaus. Verslag Themabijeenkomst Uitvoering Flora en Faunawet 14 april 2004 te Utrecht. Sprekers diverse vertegenwoordigers van LNV.

Koninklijke Vermande / SDU Uitgevers. Flora- en Faunawet. Bewerkt door P.J.A. Soons, M. Huber, D. van der Meijden. Den Haag

Provincie Groningen, 2002. De Toestand van Natuur en Landschap in Groningen 2002. Basisdocument voor de omgevingsbalans. Provincie Groningen, afdeling Landelijk gebied, maart 2002.

Tonckens Ecologie, 2004. Flora en Faunaonderzoek 'De Wierde' te Leens. In opdracht van Van der Wiel Planontwikkeling. Drachten.

Internet

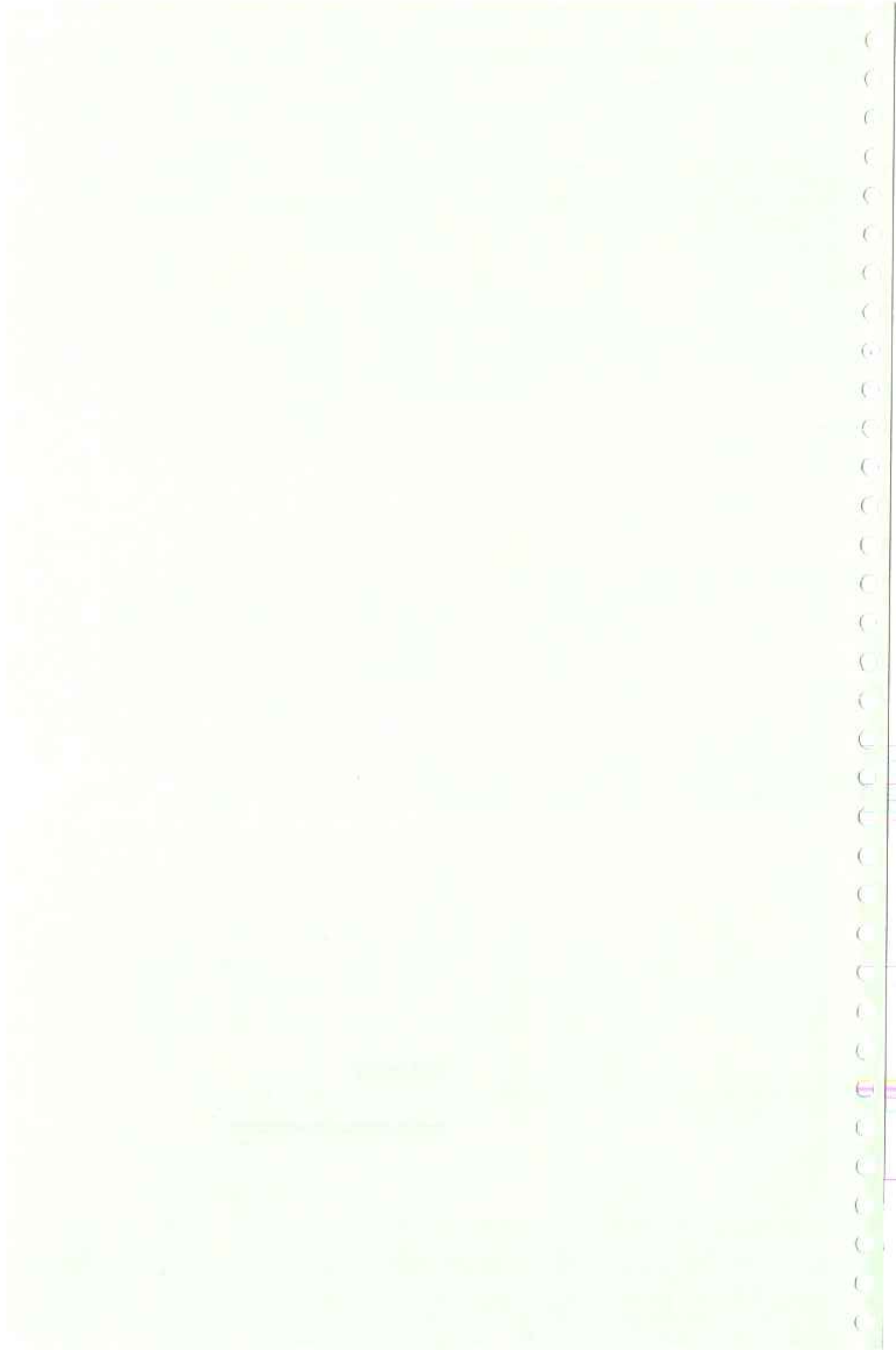
Stichting Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland. www.ravon.nl.

Ministerie van LNV. Natuurwetgeving. Te raadplegen via www.minlnv.nl

Natuurloket. Gegevens over beschermde gebieden en soorten. www.natuurloket.nl

BIJLAGE 2

Archeologisch onderzoek

*Leens, Natuureducatie Centrum:
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Stichting ALAE

oktober 2004
rapportnummer 2004-10/7
tekst door dts. Caroline Tulp en
dr. Johan Jelsma

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Locatie

Het plangebied ligt ten oosten van Leens in de gemeente De Marne en beslaat het perceel van Wierde 17 (zie Figuren 1 en 3). Ten noorden en oosten van het gebied liggen wierden. De noordelijke grens wordt gevormd door de straat Wierde met huisnummers 19 tot en met 29. Het ongeveer 0,9 hectare grote terrein is in een eerder stadium in gebruik geweest als voetbalveld en daarna als camping. De RD-centrumcoördinaten zijn 221,675/597,500. De ijsbaan ten westen van het perceel ligt ongeveer 0,8 meter boven NAP en de wierde ten oosten van het plangebied ligt 5,7 meter boven NAP.

Bureau-onderzoek

De bodem bestaat uit een knippige, kalkarme poldervaaggrond met lichte zavel en bevat kruinige percelen (classificatie bodemkaart *bgMn15C* met grondwatertrap V: gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm en gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 cm onder het maaiveld). Op de Fysisch-Geografische Kaart van Groningen wordt het plangebied aangegeven als een kwelder of oeverwal-achtige vlakte, ontstaan door water met getij invloed (classificatie Fysisch-Geografische Kaart Mv9).

Uit het plangebied zelf zijn geen vondstmeldingen in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) aanwezig (zie Figuur 2). Het perceel grenst in het noorden en oosten aan twee in het Centraal Monumenten Archief (CMA) gemelde terreinen van zeer hoge archeologische waarde. De noordelijke wierde omvatte oorspronkelijk ook de percelen ten zuiden van de weg Wierde, namelijk de huidige ijsbaan en het voetbalveld [ARCHIS-nummer 5394/07A-075]. In 1925-1939 zijn deze percelen verlaagd of afgegraven en is onderzoek gedaan door A.E. van Giffen.¹ Het plangebied is volgens omwonenden later opgehoogd in verband met de aanleg van het voetbalveld. Op de oostelijke wierde is in 1832 een proefopgraving uitgevoerd waarbij een ongeveer 4,5 meter dik pakket met bewoningslagen werd aangetroffen [ARCHIS-nummer 5395/07A-076]. Ten oosten van de oostelijke wierde bevinden zich nog twee huiswierden [ARCHIS-nummers 5396/07A-077 en 5397/07A-078]. Aan de noordkant van de weg Wierde ligt de borg Verhildersum [ARCHIS-nummer 6272/07A-133]².

In de historische atlas staat het terrein opgetekend als grasland³.

¹ Van Giffen, A.E. van, 1940. Een systematisch onderzoek in een der Tuinsten Wierden te Leens. 20^e tot 24^e Jaarverslag van de Vereniging voor Terpenonderzoek (26-117).

² Formsma, W.J., R.A. Lultjens-Dijkveld Stol & A. Pathuis. 1987. *De Ommelanden Borgen en Steenhulzen*. Groninger Historische Reeks 2. 2^e druk. Van Gorcum, Assen/Maastricht.

³ *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50 000. 2 Noord-Nederland 1851-1855*. 1990. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van Stichting AL AF, vertegenwoordigd door de heer S. Damstra. De aanleiding voor het archeologische onderzoek is de uitbreiding van het educatiecentrum De Insektenwereld. De Indicatieve Kaart voor Archeologische W aarden (IKAW) meldt voor het gebied een hoge trefkans op archeologische sporen (zie Figuur 2).

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen en het bepalen van de kwaliteit van eventuele archeologische sporen in dit gebied.

Figuur 1. Leens, Natuureducatie Centrum: overzichtskaart 1 : 25000. De begrenzing van het plangebied is in zwart aangegeven. [Naar: ANWB Topografische Atlas 1:25000 Groningen, 2004, Den Haag, ANWB bv]

Methoden en technieken

Het meetsysteem

De boringen zijn ingemeten aan de bestaande bebouwing en met behulp van de Global Positioning System (GPS; zie Tabel 1). Voor de precieze ligging van de boringen wordt verwezen naar Figuur 3.

Tabel 1. Leens, Natuureducatie Centrum: overzicht van de RD-coördinaten van de boringen.

Boornummer	RD-coördinaten	Boornummer	RD-coördinaten
1	221.664 / 597.551	6	221.647 / 597.476
2	221.699 / 597.525	7	221.659 / 597.477
3	221.662 / 597.511	8	221.663 / 597.489
4	221.674 / 597.468	9	221.651 / 597.511
5	221.696 / 597.543	10	221.696 / 597.546

Werkwijze

Er zijn 10 grondboringen geplaatst met een 10 cm edelmanboor; hiermee is de kwaliteit van de bodem bepaald. De laagopbouw van de bodem is bestudeerd aan de hand van gutsboringen. De opgeboorde grond is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals bewerkt of verbrand bot, houtskool, metaal of aardewerk. De hoogten van de boorlocaties zijn ingemeten ten opzichte van het midden van de weg W ierde in het verlengde van de toegangsweg naar het plangebied.

Resultaten

Het veldwerk vond plaats op 19 oktober 2004. De resultaten van de boringen en de boorstaten zijn weergegeven in de Appendix. De relatieve hoogten van de boorlocaties staan vermeld in Tabel 2.

Tabel 2. Leens, Natuureducatie Centrum: overzicht van de relatieve hoogten van de boorpunten ten opzichte van het midden van de weg Wierde (=0).

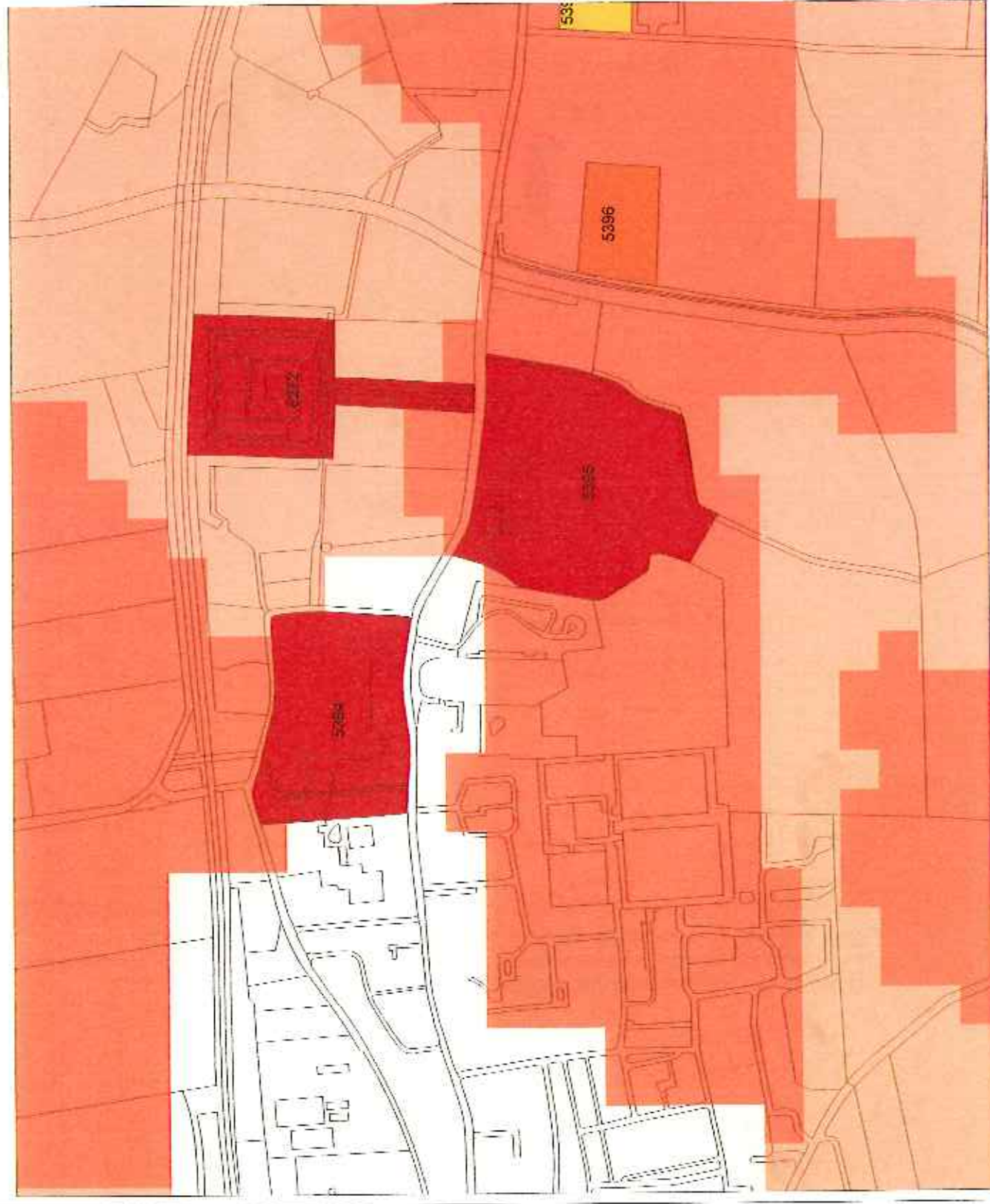
Boornummer	Hoogte in cm	Boornummer	Hoogte in cm
1	-142	6	-163
2	-167	7	-169
3	-171	8	-169
4	-171	9	-164
5	-169	10	-174

In het noordwesten van het plangebied (op de wierde, tegen de weg aan) zijn geen boringen uitgevoerd. Dit gedeelte is momenteel een parkterrein en zal zo blijven. Van Giffen heeft dit deel ook al opgegraven en bovendien is het bekend dat de bodem hier vervuild is.

Het hoogteverschil tussen het midden van de Wierde en de noordelijke gevel van het informatiecentrum is 1,46 meter. Ten noorden van het informatiegebouw maakt het perceel deel uit van de wierde die ook aan de noordzijde van de weg doorloopt en aan de westzijde is weggegraven in verband met de ijsbaan.

De bodem in het plangebied laat een grotendeels verstoord profiel zien. De bovenste laag zandige klei is verstoord en bevat recent puin. De dikte van deze laag varieert van 35 tot 160 cm. Deze bouwvoor-laag wordt in alle boringen (behalve boring 8 die een verstoorde laag bevat tot 160 cm diepte) gevolgd door een of meerdere verstoorde lagen tot een diepte van 80 tot 180 cm onder het maaiveld. Boring 6 bleek te zijn geplaatst in een gedempte sloot. Er is een aantal vondsten gedaan. In boring 1 is een fragment houtskool en een schapenkies op een diepte van 60-80 cm aangetroffen. In boring 7 is op een diepte van 160 cm een houtskoolfragment waargenomen. Er zijn twee kleine scherven aardewerk (Middelleeuws, handgevormd) gevonden: in boring 4 rond 120 cm diepte en in boring 8 op 70 cm onder het maaiveld. De vondsten bevonden zich in verstoorde lagen. In boring 4 zijn rond 50 cm diepte nog twee botjes gevonden, waarvan één verbrand.

Figuur 2. Bekende en verwachte archeologische waarden.

Legenda

• WAARNEMINGEN

• VONDSTMELDINGEN

TOP10 ((c)TDN)

MONUMENTEN

archeologische betekenis

archeologische waarde

hoge archeologische waarde

zeer hoge archeologische waarde

zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

zeer lage trekans

lage trekans

middelhoge trekans

hoge trekans

lage trekans (water)

middelhoge trekans (water)

hoge trekans (water)

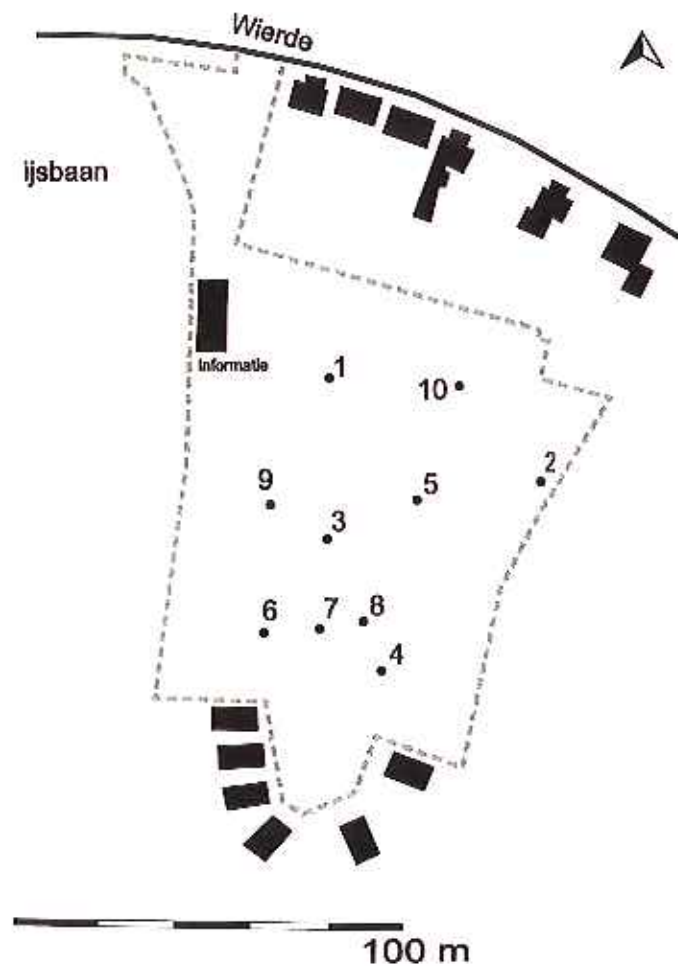
water

niet gekarteerd

0 100 m

ROB
ArchisII

Figuur 3. Leens, Natuureducatie Centrum: situatietekening met de boorlocaties. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer. De begrenzing van het plangebied is met een grijze onderbroken lijn aangegeven.

Conclusies en advies

Op de historische atlas is te zien dat het gebied halverwege de 19^e eeuw niet bebouwd was. Ten oosten bevindt zich een hoge wierde en ten noordwesten van het plangebied ligt een deels afgegraven wierde. De weg Wierde loopt over het hoogste deel van deze laatst genoemde wierde, die door Van Giffen is onderzocht. Vanaf het informatiecentrum naar het midden van de weg bedraagt het hoogteverschil 1,46 cm. Binnen het plangebied zelf zijn de hoogteverschillen gering (zie Tabel 2).

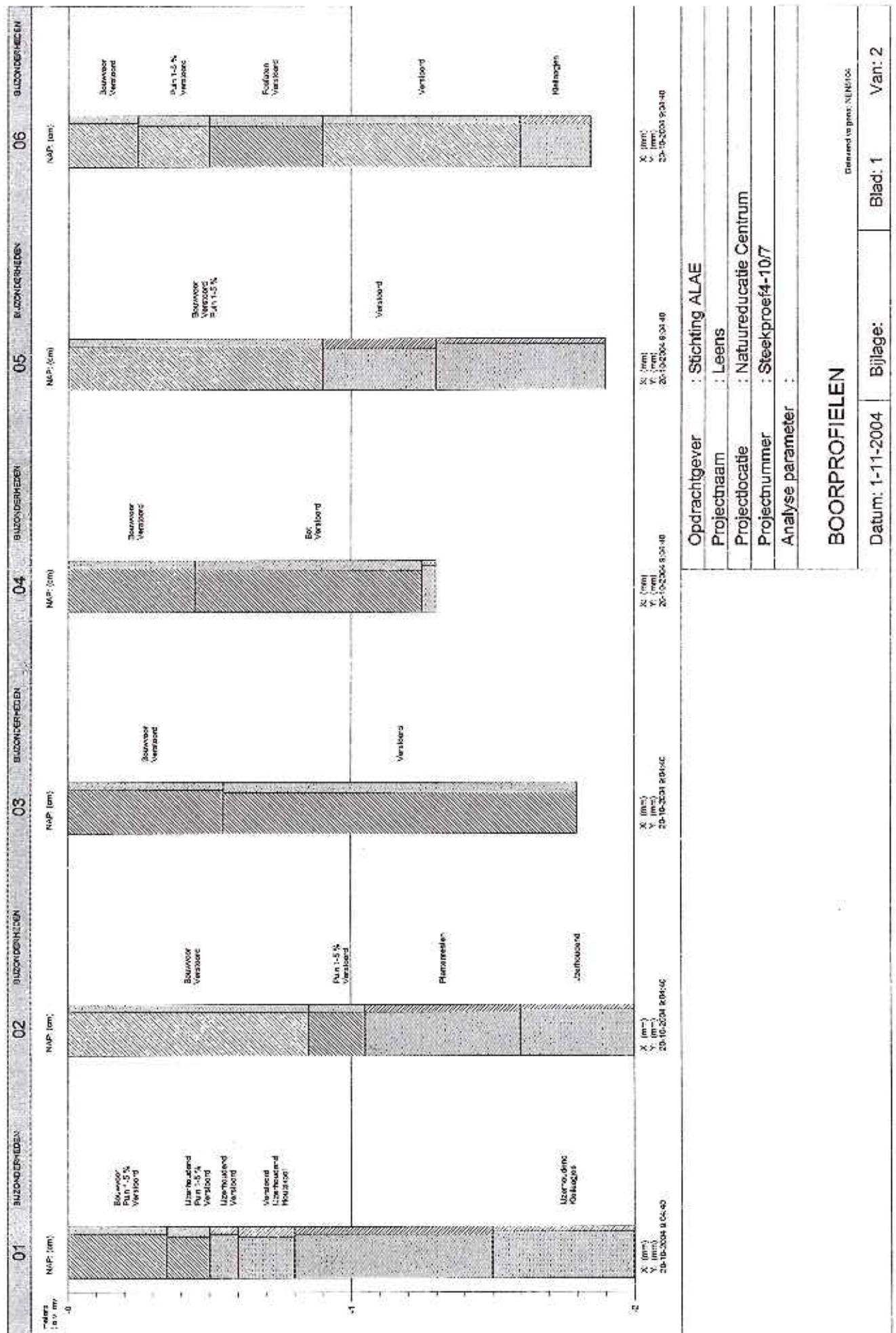
In de boringen is geen wierdepakket (ophogingslagen of cultuurlagen) aangetroffen. In het zuidelijke deel van het plangebied zijn twee scherven Middeleeuws aardewerk, twee houtskoolfragmenten en een verbrand en onverbrand botje gevonden. Deze vondsten komen echter allemaal uit verstoorde lagen. Deze verstoring (tussen 80 en 180 cm diepte) is veroorzaakt door de aanleg van een voetbalveld en de lagen bevatten kleine fragmenten subrecent puin. Het terrein zou voor de aanleg van het voetbalveld zijn opgehoogd.

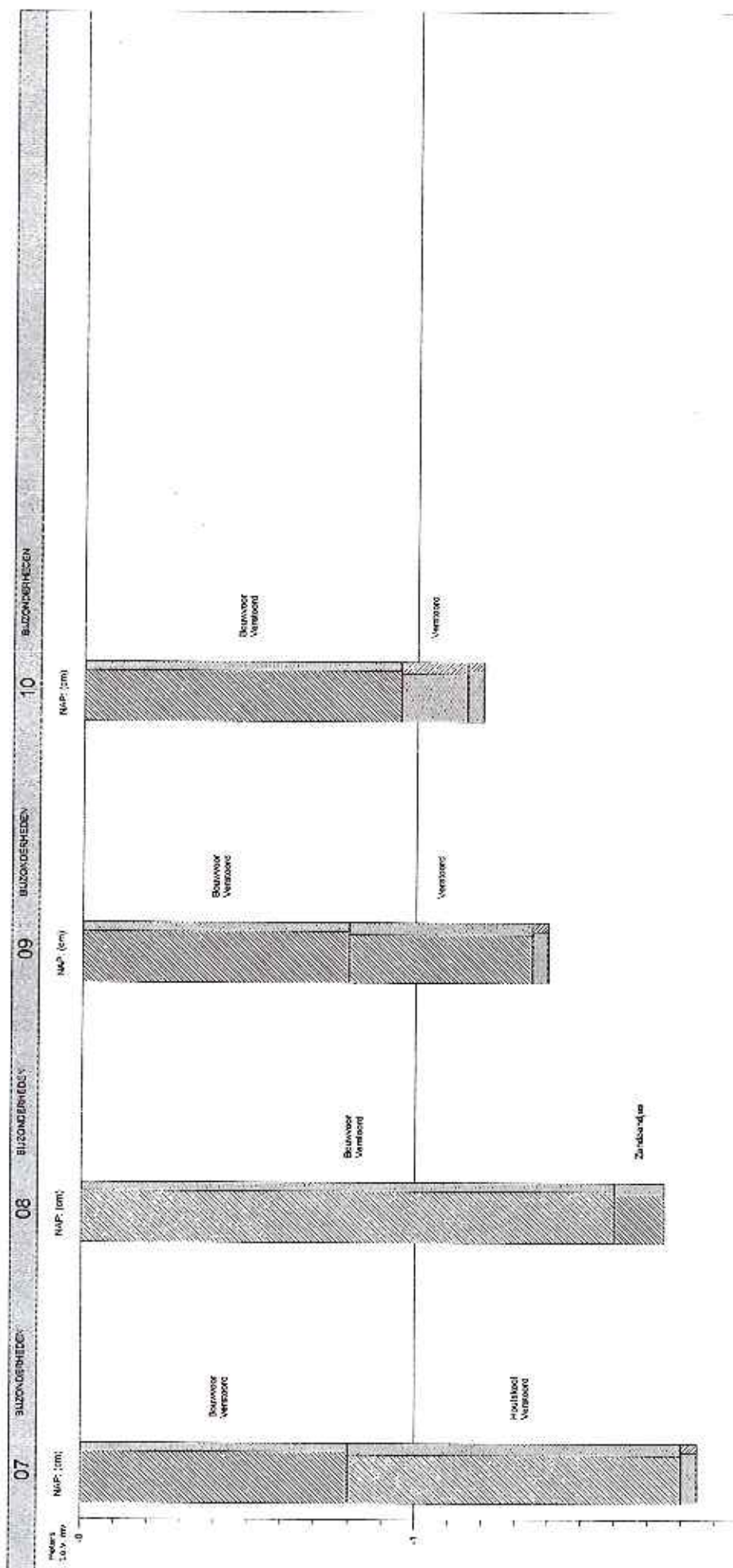
Op basis van deze resultaten concluderen wij dat de kans op de aanwezigheid van onverstoorte archeologische grondsporen in de bovengrond klein is. De bodem is tot 80-180 cm onder het maaiveld verstoord, terwijl de toekomstige verstoring maximaal 60 cm zal bedragen voor een funderingsstrook. In het noordwesten van het plangebied is door Van Giffen gegraven en zou het theoretisch mogelijk kunnen zijn dat hier onderkanten van grondsporen nog niet opgegraven en dus aanwezig zijn. Dit deel betreft echter een kleine bosstrook met parkeerterrein. Omdat op dit noordelijke deel geen bodemingrepen zijn gepland, wordt dit deelgebied niet bedreigd. De geplande gebouwen zullen zich ten zuiden van het informatiecentrum bevinden. Op grond van de huidige staat van kennis en de geringe diepte van de verstoringen zijn beschermende c.q. beperkende maatregelen in plangebied Natuureducatie Centrum te Leens daarom niet wetenschappelijk verdedigbaar. Wij adviseren geen archeologisch vervolgonderzoek. Mochten de bodemingrepen dieper dan 80 cm plaatsvinden, dan is archeologisch vervolgonderzoek wel noodzakelijk.

Bij onverhoopt vinden van archeologische materialen en/of sporen dienen deze gemeld te worden bij de gemeente, conform Monumentenwet 1988, artikel 47.

Appendix

Leens, Natuureducatie Centrum: boorprofielen en bodembeschrijving volgens NEN5104

de steekproef
archeologisch onderzoek
en adviesbureau

X (mm) Y (mm) Z (mm) 20-10-2004 8:04:40		X (mm) Y (mm) Z (mm) 20-10-2004 8:04:40		X (mm) Y (mm) Z (mm) 20-10-2004 8:04:40	
Opdrachtgever : Stichting ALAE Projectnaam : Leens Projectlocatie : Natuureducatie Centrum Projectnummer : Steekproef4-10/7 Analyse parameter :					
BOORPROFIELEN					
Gevraagd volgens: NEN-EN 12410					
Datum: 1-11-2004		Bijlage:		Blad: 2 Van: 2	

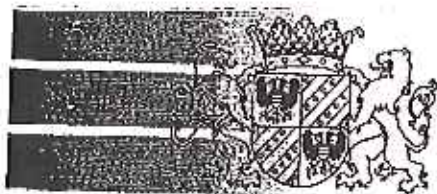
TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Stichting ALAE
Projectnaam : Leens
Projectnummer : Steekproef4-10/7
Projectlocatie : Natuureducatie Centrum

Meetpunt	Traject (cm-nv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
01 Boring	0 - 35	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Puin 1-5 % Verstoord
	35 - 50	KLEI, sterk zandig	5Y5/2 groen	IJzerhoudend Puin 1-5 % Verstoord
	50 - 60	ZAND matig fijn, matig siltig	5Y5/3 groen	IJzerhoudend Verstoord
	60 - 80	ZAND matig fijn, sterk siltig	5Y4/1 grijs	Verstoord IJzerhoudend Houtskool
	80 - 150 150 - 200	ZAND matig fijn, matig siltig ZAND matig fijn, zwak siltig,	5Y5/2 groen 5Y5/2 groen	IJzerhoudend Kleilaagjes
02 Boring	0 - 85	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
	85 - 105	KLEI, matig zandig	5Y3/1 zwart	Puin 1-5 % Verstoord
	105 - 160 160 - 200	ZAND matig fijn, matig siltig ZAND matig fijn, zwak siltig,	5Y5/2 groen 5Y5/2 groen	Plantenresten IJzerhoudend
03 Boring	0 - 55	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
	55 - 180	KLEI, sterk zandig	5Y5/2 groen	Verstoord
04 Boring	0 - 45	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
	45 - 125	KLEI, sterk zandig	5Y5/2 groen	Bot Verstoord
	125 - 130	ZAND matig fijn, zwak siltig,	5Y5/3 groen	
05 Boring	0 - 90	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Puin 1-5 % Verstoord
	90 - 130 130 - 190	ZAND matig fijn, sterk siltig ZAND matig fijn, zwak siltig,	5Y5/2 groen 5Y5/3 groen	Verstoord
	0 - 25	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
06 Boring	25 - 50	KLEI, sterk zandig	5Y3/1 zwart	Puin 1-5 % Verstoord
	50 - 90	KLEI, sterk zandig	5Y5/2 groen	Fosfaten Verstoord
	90 - 160 160 - 185	KLEI, matig zandig ZAND matig fijn, matig siltig	5Y3/1 zwart 7.5GY4/1 grijs	Verstoord Kleilaagjes
	0 - 80	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
07 Boring	80 - 180	KLEI, sterk zandig	5Y5/2 groen	Houtskool Verstoord
	180 - 185	ZAND matig fijn, matig siltig	5Y5/3 groen	
	0 - 160	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
08 Boring	160 - 175	KLEI, sterk zandig	5Y5/3 groen	Zandbandjes
	0 - 80	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
09 Boring	80 - 135 135 - 140	KLEI, sterk zandig ZAND matig fijn, matig siltig	5Y5/2 groen 5Y5/3 groen	Verstoord
	0 - 95	KLEI, matig zandig	2.5Y3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
	95 - 115 115 - 120	ZAND matig fijn, sterk siltig ZAND matig fijn, matig siltig	5Y5/2 groen 5Y5/3 groen	Verstoord

BIJLAGE 3

Overleg- en Inspraakreacties

provincie groningen

kleine commissie

Secretariaat:
Dienst Ruimte en Milieu
Bezoekadres: St. Jansstraat 4
Alg. tel.nr. 050 - 3164911

Postbus 610
9700 AP Groningen
Fax 050 - 316 44 39
Correspondentie uitsluitend richten aan
het postadres

Gemeente De Marne	
registratie -nummer:	2005002029
Ingekomen d.d.:	- 9 SEP 2005
In handen gesteld van:	M. V. Vreeswijk
class.nr.:	- 1731.212
ontvangstbevestiging:	☐ JA ☒ NEE

Nr.: 2005-10701

Aan Burgemeester en Wethouders
van de gemeente De Marne
Postbus 11
9965 ZG Leens

Groningen, 7 september 2005

Behandeld door : Folmer, G.
Telefoonnummer : (050) 3164509
Antwoord op : brief d.d. 18 mei 2005
Bijlage :
Onderwerp : Voorontwerpbestemmingsplan "Leens-natuurdoecentrum" gem. De Marne

Geacht college,

Op 19 mei 2005 hebben wij in het kader van het overleg ex artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening van u ter beoordeling ontvangen het voorontwerpbestemmingsplan "Leens - Natuurdoecentrum" (hierna te noemen: het plan). Wij hebben het plan behandeld in onze op 7 september jl. gehouden vergadering.
Voor zover het plan ons aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen, hebben wij deze naar zwaarte gecategoriseerd. Voor de betekenis van de gehanteerde categorieën verwijzen wij naar de "Handreiking voor het opstellen en beoordelen van Gemeentelijke Ruimtelijke Plannen".

Doel en inhoud van het plan

Het plan heeft als doel om een planologische regeling te bieden voor het ten oosten van Leens gelegen natuurdoecentrum, dat eerder was gevestigd in de kom van Leens. In 2004 is door middel van een tijdelijke vrijstelling medewerking verleend aan de verplaatsing van het natuurcentrum naar de locatie waar thans de definitieve huisvesting wordt beoogd.

Het bestaande centrum bood onvoldoende mogelijkheden voor de realisering van de nieuwbouwplannen van de stichting die dit centrum exploiteert.

Op de locatie waarop dit plan betrekking heeft was een camping gevestigd. Ten zuiden van de locatie zijn nog 6 recreatiewoningen aanwezig. Deze zijn niet geregeld in dit plan.

Toetsingskader

In het kader van het overleg hebben wij tot taak om te beoordelen of het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en met het recht. Meer concreet houdt deze beoordeling in dat wij dienen na te gaan of het rijks- en provinciaal ruimtelijk beleid voldoende doorwerkt in de aan het plan ten grondslag liggende visie op de ruimtelijke en functionele ontwikkeling van het betrokken gebied en in de wijze waarop deze juridisch is vertaald op de plankaart en in de voorschriften. Voorts dienen wij te bezien of het ter voorbereiding van het plan - op grond van artikel 9 van het Bro - uitgevoerde onderzoek volledig is en goed onderbouwd inzicht biedt in de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en in de mogelijkheden tot realisering daarvan in overeenstemming met de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

De toetsing aan het recht strekt zich met name uit tot de juridische kwaliteit en handhaafbaarheid van de plankaart en de daarbij behorende bestemmingsregelingen.

Planbeoordeling

Wij spreken onze waardering uit voor de opzet en ruimtelijke onderbouwing van dit plan. Het plan geeft ons niettemin aanleiding tot het maken van de navolgende opmerkingen.

Toelichting

Ligging natuuroecentrum binnen Nationaal Landschap Middag - Humsterland

Op blz. 7 van de toelichting op het plan wordt ingegaan op de Nota Ruimte. Geconcludeerd wordt dat er voor het plan geen directe consequenties zijn. Wij wijzen u er evenwel op dat het plangebied ligt in het globaal begrensde Nationaal Landschap Middag - Humsterland. Dit heeft consequenties voor hetgeen hierbinnen planologisch mogelijk is.

Immers nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationale landschappen moeten behouden blijven, duurzaam worden beheerd en waar mogelijk worden versterkt. In samenhang hiermee zal de toeristisch recreatieve betekenis moeten toenemen. Binnen nationale landschappen is daarom "behoud door ontwikkeling" het uitgangspunt voor het ruimtelijke beleid. De landschappelijke kwaliteiten zijn mede sturend voor de wijze waarop de gebiedsontwikkeling plaats vindt. Uitgangspunt is dat de nationale landschappen zich sociaal - economisch voldoende moeten kunnen ontwikkelen, terwijl de bijzondere kwaliteiten van het gebied worden behouden of worden versterkt. In algemene zin geldt dat binnen nationale landschappen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt ("ja, mits" regime).

Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid voor nationale landschappen. Zij nemen op basis van de globale begrenzing op PKB - kaart 7, een gedetailleerde begrenzing van de nationale landschappen op in hun streekplannen en werken daarin de per nationaal landschap benoemde kernkwaliteiten uit. Deze zijn leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling.

Het spreekt voor zich dat de provincie Groningen een dergelijke gedetailleerde begrenzing nog niet in het streekplan/ POP heeft opgenomen. Tot die tijd wordt het globaal begrensde gebied in het kader van de Nota Ruimte als Nationaal landschap beschouwd en is daarop het in de Nota Ruimte opgenomen beleid van toepassing.

De kernkwaliteiten van dit landschap zijn:

- reliëf gevormd door terpen, kwelderruggen en dijken;
- onregelmatige blokverkaveling;
- grote mate van openheid.

Dit zeer open oude kwelderlandschap is een typisch voorbeeld van de ontginningsgeschiedenis van de noordelijke zeekleigebieden. Door vele gave kenmerken zoals de terpen, kreken, dijken, en de zeer onregelmatige blokverkaveling op basis van het stelsel van voormalige wadgeulen is de ontginning en het gebruik van het gebied door de mens nog goed af te lezen. Het gebied is hierdoor ook internationaal gezien zeldzaam.

Wij adviseren u in de toelichting op het plan in te gaan op de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Middag - Humsterland in relatie tot de voorgestane ontwikkeling. Bepalend voor het behoud en de versterking van de kernkwaliteiten zijn de maatvoering, de schaal en het ontwerp (categorie 2).

Verkeer

In het plan wordt uitgegaan van de realisering van 30 parkeerplaatsen op het terrein van het natuurdoecentrum. Dit aantal is evenwel niet nader onderbouwd. Om het beoogde doel van deze parkeerplaatsen te halen te weten het voorkomen van parkeren in de nieuw aan te leggen woonbuurt, adviseren wij u het benodigde aantal parkeerplaatsen te onderbouwen aan de hand van de maximale bezoekerscapaciteit per dag / periode (categorie 2).

Water

Niet duidelijk is of er inmiddels overleg heeft plaats gevonden met het waterschap Noorderzijlvest en wat hiervan de bevindingen zijn. Voor zover er nog geen overleg heeft plaats gevonden adviseren wij u dit overleg alsnog te voeren. De uitkomst van dit overleg dient te worden vermeld in het vast te stellen bestemmingsplan (categorie 2).

Flora en faunawet

In de bijlage "Flora en Fauna onderzoek Insectenwereld te Leens" van Tonckens Ecologie is in § 7.3 aangegeven dat er voor bepaalde beschermde planten en dieren vrijstellingen gaan gelden. Dit vrijstellingsbesluit moet aldus deze paragraaf nog bekrachtigd worden. Wij merken op dat met ingang van 25 februari 2005 de "Wijziging regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en faunawet" in werking is getreden (categorie 3).

Voorschriften/ plankaart

Leidingzone

Artikel 6 (Leidingzone), lid 6.2.2. bepaalt dat er op of in deze gronden geen gebouwen mogen worden gebouwd. Op de plankaart is evenwel een deel van de van deze dubbelbestemming voorziene gronden voorzien van de aanduiding "dienstwoning toegestaan". Niet duidelijk is hoe deze bepalingen zich tot elkaar verhouden (categorie 2).

Vrijstelling hoogte andere bouwwerken

Artikel 9, lid 9.9.1, sub 4 bevat een vrijstelling om andere bouwwerken te verhogen tot maximaal 7 meter. Hieronder kunnen ook reclamemasten vallen. Dit is strijdig met het provinciale beleid, op grond waarvan reclamemasten tot een hoogte van maximaal 6 meter zijn toegestaan. Wij adviseren u reclamemasten uit te zonderen van deze vrijstellingsmogelijkheid (categorie 1).

Namens de Commissie Bestemmingsplannen

 , voorzitter
 , secretaris

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Bezoekadres:
Stedumermaat 1
9735 AC Groningen
Postadres:
Postbus 18
9700 AA Groningen
Telefoon: (050) 304 89 11
Fax: (050) 304 82 26
E-mail: info@noorderzijlvest.nl
Internet: www.noorderzijlvest.nl

Het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente De Marne
Postbus 11
9965 ZG LEENS

Uw brief van: 19 mei 2005

Uw kenmerk: -

Groningen, 3 augustus 2005

Ons kenmerk: 05-3617/2826

Behandeld door: J.S. Miedema

Onderwerp: voorontwerpbestemmingsplan
"Leens-Natuurdoecentrum"

Bijlage(n):	
Gemeente De Marne	
registratie -nummer:	2005001787
ingekomen o.d.:	- 4 AUG 2005
in handen gesteld van:	M. v. Veensticht
class.nr.	- 1.31.212
ontvangstbevestiging:	☐ JA ☒ NEE

Geacht college,

Op 19 mei 2005 hebben wij in het kader van het overleg ex artikel 10 Bro, het bestemmingsplan "Leens-Natuurdoecentrum" van u ter beoordeling ontvangen.

Er wordt in het bestemmingsplan aangegeven dat er op de grond van de Keur van het waterschap ten opzichte van de hoofdwatgang er minimaal 5 m vanuit de insteek gebouwd dient te worden. Aan de oostzijde van het plangebied ligt een watgang maar dit is geen hoofdwatgang en het hierboven genoemde is bij deze watgang niet van toepassing.

Met dit bestemmingsplan kunnen wij instemmen. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met mevrouw J.S. Miedema van ons waterschap.

Namens het Dagelijks Bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest:

H. Groen,
afdelingshoofd Onderzoek & Planvorming

VAN DER WIEL

PLANONTWIKKELING BV

Gemeente De Marne	
registratie nummer:	2005001284
ingekomen d.d.:	- 9 JUN 2005
in handen gesteld van:	M. v. Vreerhoff
class.nr.:	- 1.37.212
onvervalsing	☒ JA ☐ NEE

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente De Marne
Postbus 11
9965 ZG LEENS

Drachten, 8 juni 2005

Betreft : zienswijze voorontwerpbestemmingsplan "Leens-Natuurdoecentrum"

Documentnr. : 0510722

Geacht college,

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar naar aanleiding van de ter-inzage-legging van het voorontwerpbestemmingsplan "Leens-Natuurdoecentrum".

Onze zienswijze heeft betrekking op de eigendomsgrenzen zoals die op de plankaart zijn weergegeven. Dat is namelijk niet correct gebeurd. Ter informatie is bij deze brief gevoegd een uittreksel uit de kadastrale kaart met daarop aangegeven de nieuwe grenzen. Bijgaande kaart was onderdeel van de koopakte en de akte van levering op basis waarvan de Stichting Alae de onroerende zaak destijds van ons heeft aangekocht. Ook heeft op basis van bijgaande kaart de kadastrale aanwys plaatsgevonden op 11 mei 2005, in aanwezigheid van de heer Damstra (Stichting Alae / Natuurdoecentrum) en ondergetekende. Wij verzoeken u om de op de plankaart aangegeven begrenzing aan te passen op de werkelijke kadastrale situatie.

Tenslotte wijzen wij u op onze brief van 11 februari 2005 (documentnr. 0510159). Wij gaan er van uit dat er als gevolg van het bestemmingsplan "Leens-Natuurdoecentrum" geen belemmeringen ontstaan voor de woningbouwplannen conform het bestemmingsplan Leens-Oost, u voldoende bekend.

Met vriendelijke groet,
Van der Wiel Planontwikkeling BV

P/o *T. Bosma*

A. Bosma
Projectmanager

Nieuw bankrekeningnummer

Finisland Bank 29.83.75.346

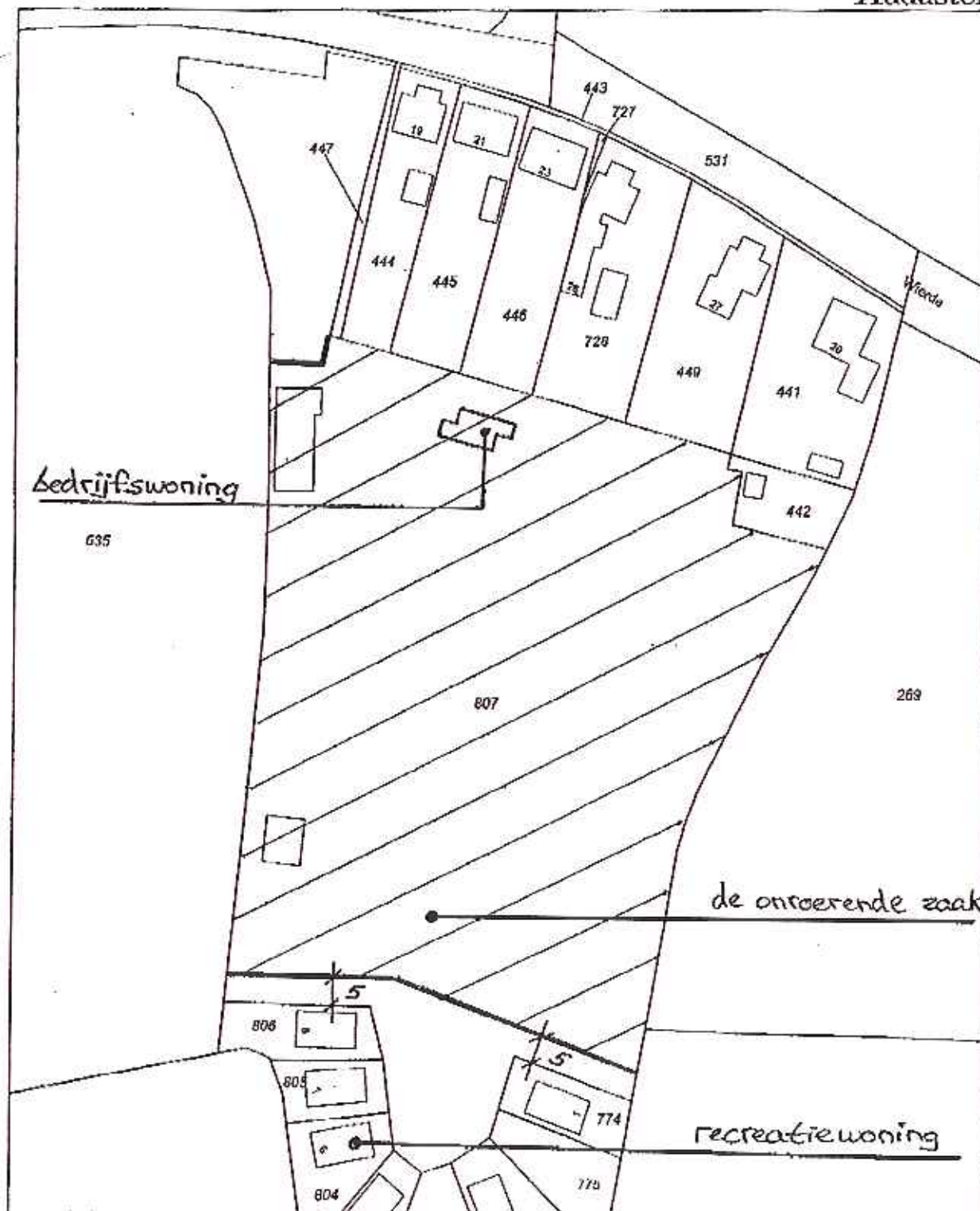
~~Finisland Bank 29.83.75.346~~

Gironr. bank: 803049

Kamer van Koophandel

te Leeuwarden nr. 01085112

Postbus 508, 9200 AM Drachten
De Mearpaal 11, 9206 AJ Drachten
Telefoon 0512 - 58 62 06
Telefax 0512 - 58 62 11
E-mail: planontwikkeling@vanderwiel.nl

Deze kaart is vervaardigd op:		Uitbreiding:		Aan de uitbreiding zijn geen rechten worden ontleend.	
Legenda		Uitbreiding uit de kadastrale kaart			
12345	Perceelnummer	Kadastrale gemeente	LEENS		
25	Huisnummer	Sociale	K		
—	Kadastrale grens	Perceel	807		
—	Bebouwing/topografie	Schotel	1:1000		

Voor een aanvullend overzicht, zie de kadastrale kaart, 25 augustus 2005.
De kadastrale kaart is vervaardigd op de kadastrale kaart.

Aan de uitbreiding zijn geen rechten worden ontleend.
De kadastrale kaart is vervaardigd op de kadastrale kaart.

